

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

Disquisitio VII. Quantum pro Concilij supra Papam superioritate probanda,
valeat, decretum Concilij Constantiensis Sessione V. editum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

tum ipsum schisma, sed augmentatum, ex duobus, tribus jam pro Papa se gerentibus.

65. Dicit D. Antoninus, per Pisanum Concilium schisma non extinctum, sed adauctum fuisse, eò quòd, ubi ante illud duo duntaxat de Papatu contendebant, post electum in eorum locum Alexandrum V. tres de Papatu contententes apparuerint: ita ut de Occidentem tunc dici potuerit, quod Magnus Hieronymus epistola ad Damasum olim de schismate Orientali scriptum reliquit: *Vetustis Occidentem populorum furore collisum, indiscissam Domini tunicam minutatim per frustra discerpisse.* Dicit potuit, post Pisanum Concilium minus inter multos constituisse, apud quem incorrupta Petri servaretur successio: licet namque Benedictus, Gregorius, & Ioannes cathedram Petri suam esse dicerent, & unaquæque Obediencia se Petri Successorem sequi assereret, ob dubium tamen Facti & Iuris super Papatu, plures Catholici de tribus contententibus accipere fuerunt. Unde ipsum Constanriense Concilium nunquam induci potuit, ut unum ex illis tanquam indubitatum Pontificem toti Ecclesie proponeret, sicut ex Actis & Gestis ipsius statim citandis constat.

DISQUISITIO VII.

Quantum pro Concilij supra Papam superioritate probanda, valeat, decretum Concilij Constantiensis Sessione V. editum?

§. I.

1. AD præsentis ac præcedentis disquisitionis statum melius intelligendum, haud parum conducit, nôsse historicam rei seriem, quæ decretis tum IV. tum V. Sessionis in Concilio Constantiensi ansa & occasio fuit, ex authenticis manuscriptis codicibus descripta à Schellstrate in *suo de eisdem decretis tractatû compendio Chronologico.* Nempe Clemens V. in Romanum Pontificem electus, Sedem Apostolicam anno 1305. translulerat Avenionem: sed Gregorius XI. anno 1378. rediit ad Urbem, ubi cum fati functus esset, Cardinales ad instantiam plebis, Papam Italum potentis elegerunt Archiepiscopum Barenslem, qui se Urbanum VI. nominavit, Cardinales verò Galli, cum tribus Italis, prætexendo, ac sille fuisset per metum electus, Fundis congregati elegerunt Robertum ex Comitibus Gebenensibus, qui Clementis VII. nomen assumpsit, Cathedramque transfusa Avenionem transferre conatus est. Ex pluribus M. SS. Codd. Bibliotheca Vaticana, & Actis Pisani Concilij editis tom. 6. *Spicilegiorum* Lucae d' Acherij, & tomo XI. *Conciliarum* Philippi Labbei.

2. Ex horum duorum electione ortum habuit magnum & horrendum schisma, cui nullum simile fuit neque temporis diuturnitate, neque causæ & rei dubietate, neque Reg-

norum & Provinciarum divisione. Clementi enim VII. adhererunt omnes Gallia ab Alpibus inclusivè, usque ad Belgium, & Oceanum Britannicum, Scotia, Hispania cum Insulis eidem subditis, Cyprus, Rhodus, & Iannua. Urbano autem paruerunt reliqua Regna & Provinciae, Italia nimirum cum suis Insulis, Germania, Belgium, Bohemia, Hungaria, Polonia, & Anglia. *Ex appendice ad Constantiense Concilium tomo XI. Philippi Labbei, & plusquam sex manuscriptis Bibliotheca Vaticane codicibus.*

3. Mortuo Romæ Urbano VI. à Cardinalibus istius Obedienciae quarto Nonas Novembris electus est in ejus locum Bonifacius IX. cui anno 1404. successit Innocentius VII. qui, unâ cū Cardinalibus in Conclavi existentibus, se se juramento adstrinxerat ad cedendum Papatu, quoties alterius Obedienciae Pontifex idem faceret. Quòd juramentum præstitit quoque Innocentij Successor Gregorius XII. Anno 1406. mense Decembris in Pontificem electus, sicut & præstitit Avenione Petrus de Luna Benedictus XIII. in Clementis VII. Successorem anno 1394. substitutus. Ex Actis Pisani Concilij, Leonardo Aretino, & Theodorico Niemi Scriptoribus contemporaneis.

4. Gregorio XII. & Benedicto XIII. promissionem cedendi Pontificatui non adimplentibus, Cardinales utriusque Obedienciae ab ijs recesserunt, & duos illos de Papatu contententes ad Concilium pro extirpatione schismatis, & unione Ecclesie anno sequenti habendum evocarunt. Ex Actis Pisani Concilij tom. 6. *Spicilegij* Lucae d' Acherij, & tomo XI. *Conciliarum* Labbei editis, ubi ipsæ Cardinalium epistolæ hæc de re Liburni hoc anno editæ exhibentur.

5. Benedictus XIII. post subtractam sibi per Gallia Regem obediencia fugit in Arragoniam ad Perpignianum, & se se Concilij iudicio subiectum non esse, respondit. Gregorius verò XII. Senas retrocessit, ad se Concilij convocationem spectare constanter asseruit, ipsosque Cardinales ad aliud Concilium in Provincia Aquilejensi evocavit. D. Antoninus *par. 3. Chron. tit. 22. §. 3.* & hujus *Tract. Dissert. 2. cap. 2.*

6. Celebratur ab utriusque Obedienciae Cardinalibus Pisanum Concilium, in quo tantum abest, decisam fuisse quaestionem de superioritate Concilij, ut ne quidem decisa fuerit quaestio de authoritate Concilij supra Papam tempore schismatis. Licet enim Universitatum Parisiensis, & Bononiensis sententia esset, quòd, *stante dubio Papatus inextinguibilis propter dubium Facti & Iuris, provisio spectet ad Concilium, & Ecclesiam universalem;* Patres tamen Pisani non ausi fuerunt hoc titulo duos de Papatu contententes deponere, sed voluerunt primùm probari, Gregorium & Benedictum ad invicem colludere, & non quidem docendo, sed operando contra articulum Symboli de una Ecclesia Catholica, schisma fovere, eosque proinde tanquam schismatis nutritores, & veros hæreticos censeri debere. Ex Actis Pisani Concilij à Notarijs conscriptis hætenus non

non editis; uti ex Actis tom. 6. Spicilegiorum Lucæ p' Acherij, ac tomo XI. Conciliorum à Philippo Labbeo editis, ex quibus ultimis id ipsum traditur ab Auctore magni schismatis Occidentis ad hunc annum. Vide *Dissertationem nostram 2. cap. 1. art. 1.*

7. Die 5. Junij Sessione 15. Patres Pisani visis, & diligenter inspectis omnibus & singulis productis, probatis & agitis in præseni causa, habitaque prius inter se ipsos, & demum cum copiosa multitudine Magistrorum in S. Theologia, atque utriusque juris Doctorum pluries diligenti collatione, tandem deliberatione maturâ in prædictos tanquam de Papatu colludentes, schismaticos, & veros hæreticos sententiam depositionis pronuntiant, & die 26. Junij Cardinales in eorum locum eligunt Petrum de Candia, Ordinis Minorum, qui se Alexandrum V. nominavit. Ex Actis Pisani Concilij editis & ineditis.

8. Depositis in Concilio duobus contendentibus, & in eorum locum suffecto Alexandro V. schisma non extinctum, sed adæctum fuit, nihilque aliud Patres Pisani assecuti sunt, quam ut duobus de Papatu contendentibus tertium adjecerint. Non obstante enim dictâ depositione, Benedicto adhæserunt Regna Scotiæ, Navarræ, Castellæ & Arragonum cum Sardinia, Majorica, & Canarijs Insulis, aliisque terris tam Regi Arragonum, quam Comitibus Fuxi, & Armeniaci subiectis: Gregorio verò XII. dudum post Pisani Concilium paruerunt Regnum Sicilia, & Regnum Neapolitanum, & usque ad Sessionem XIV. Constantiensis Concilij in ipsius obedientia fuerunt Carolus de Malatestis cum Romanodiola, Duces Bavaricæ, cum pluribus Episcopis Germaniæ, ultra plures timoratos, qui Gregorium usque ad cessionem Papatus pro vero Pontifice habuerunt; ut testis est D. Antoninus Archiepiscopus Florentinus par. 3. Chron. tit. 22. ubi affirmat, Gregorium XII. non colluisse, nec schismaticum, aut hæreticum fuisse. Vide *Dissertationem 2. cap. 1. art. 1. infra.*

9. Mortuo Alexandro V. ab ejus Obedientia Cardinalibus in Pontificem eligitur Balthasar Cossa Legatus Bononiensis, qui Ioannis XXIII. nomen assumpsit, & cum Imperatore Sigismundo Laudam anno 1413 convenit, ubi pro extirpatione schismatis, & unione Ecclesiæ Concilium Constantiense ad annum sequentem convocavit. Ex Bulla convocationis Sessione 1. Constantiensis Concilij.

10. Ioannes die 28. Octobris publicè Constantiam intravit, & 16. Mensis Novembris primam Sessionem habuit, in qua nihil omninò actum est de materia unionis, sicut nec post illam Sessionem usque ad finem Ianuarij anni sequentis, quia apud aliquos erat morbus: *Noli me tangere*, ut testantur Gesta Constantiensis Concilij in quatuor manuscriptis codicibus, quibus consonant ea, quæ edita sunt à Philippo Labbeo in *Appendice.*

11. Die 19. Novembris ante valvas Conventus Augustinianorum, qui pro habitatione Legatorum Gregorij XII. parabatur, affiguntur insignia, vulgò Arma, ejusdem Pontificis, quæ sequenti nocte de mandato forsan Io-

annis XXIII. amota fuerunt, ob quod gravis quæstio exorta est inter Patres Concilij, quorum aliqui arma prædicta à Legatis apponi non potuisse, alij rectè apposita fuisse, existimârunt: omnes autem in eo convenerunt, quod Gregorius ipse, si personaliter Constantiam advenisset, Arma Pontificia, non obstante Ioannis XXIII. præsentia, potuisset affigere. Ex Regeſto Constantiensis Concilij in tribus manuscriptis codicibus. Vide *Dissertationem III. cap. 2.*

Legati Gregorij petunt salvam conductum à Rege Romanorum, & Ioannes Dominici cum capello rubeo, tanquam Cardinalis, publicè Constantiam ingredi cupit. Variæ hanc in rem inter Patres exortæ sunt disceptationes, & quamvis Ioannes XXIII. indubitatus Pontifex haberi volens, Gregorium inlat Pseudopontificis ob hæresim Pisis damnati, e jusque Legatos minimè audiendos putaverit, Concilium tamen Ioannis mentem in hoc minimè securus fuit, & quæstionem de jure Pontificatus intactam relinquens, Ioanni Dominico in habitu Cardinalitio Constantiam die 21. Ianuarij ingredi permisit. Ex Regeſto *suprà*, & Actis Constantiensis Concilij in Bibliotheca S. Victoris Lutetiæ Parisiorum asseſvatis. Vide *Dissertationem III. cap. 2.*

Cum Ludovicus Bavaricæ Dux pro Obedientia Gregorij XII. obrulisset Patribus Concilij, quod sese uniret, & Gregorius ipse personaliter ad Concilium accederet, si Ioannes XXIII. à præsentia ipsius amoveretur, nonnulli Patres exinde aniam arripuerunt agendi de materia unionis. Circa initium itaque Mensis Februarij cum Cardinalis S. Marci schedulam publicasset, quæ de varijs vijs, quibus ad unionem perveniri potest, mentem suam exponebat, & de via coactionis nonnulla conscripſisset, quæ Ioannis XXIII. auctoritatem lædere videbantur, pro auctoritate ejusdem Pontificis tres schedulæ editæ sunt, in quibus pro hæretico habendus esse dicebatur, qui indubitatum Pontificem, de nullo hæresis crimine diffamatum, ad Pontificatum cedendum cogi posse, tuetur. Quibus schedulis per nonnullos privatim Constantiæ editis, aliam schedulam vulgavit Petrus de Alliaco Cardinalis Cameracensis, in qua per modum conclusionum de aliorum opinionibus mentem suam exposuit. *Ac primâ* quidem conclusione supponit, agi de Pontificatu, quem licet Obedientia Ioannis XXIII. eidem canonicè competere existimabat, alia tamen duæ Obedientia probabiliter contrarium tenebant; quodque in ea opinionum diversitate non essent minores difficultates *Juris & Facti*, quam erant ante Pisani Concilium. Statuit autem conclusione VI. quod attentè perplexitate casûs præsentis, contendentes pro pace Ecclesiæ accelerandâ, possint compelli, & nolentes cedere, deponi; eamque Cardinalis Cameracensis opinionem Concilium postea secutum fuisse, ex *infra* dicendis constabit. Ex Gestis Constantiensis Concilij in quatuor manuscriptis codicibus, & *Appendice* ejusdem Synodi apud Labbeum *10. XI. Conciliorum.*

Con-

Concilium, prætermissis tunc supradictis
 14. rum examine, solam viam cessionis tentan-
 dam esse credidit, & pro ea apud Ioannem
 XXIII. instare cœpit, qui die 2. mensis Martij
 in Sessione publica obtulit, se Papatui cessa-
 rum pro unione Ecclesiæ, casu, quo alij duo de
 Papatu contententes per se, vel per Procurato-
 res suos cederent. Ex Gestis manuscriptis,
 Regesto, & Actis editis.

15. Die II. Martij cœpit Rex Romanorum
 com Nationibus Galliæ, Germaniæ, & Angliæ
 instare apud Ioannem XXIII. quod vellet
 constituere Procuratores ad cedendum Papatui,
 ubi, & quando Concilio videretur expedi-
 re. Quod, cum Ioannes animadverte-
 ret, excogitatum ad ipsum ante duos alios
 Pontifices contententes Pontificatu privan-
 dum, nihil intentatum reliquit, ut hoc telum à
 se averteret, obtulitque die 15. ejusdem Mensis,
 se Papatui cessionem pro Unione Ecclesiæ, &
 casu, quo per ipsum staret, quod minus Unio
 fieret, tunc ab omnibus haberi vellet pro non
 Papa, & perinde, ac Papatui expressè renun-
 tiasset. Verùm persistentibus Germaniæ &
 Angliæ Nationibus in petendo Procuratorio,
 & die 19. Martij accedente ad eam conclu-
 sionem majori parte Nationis Gallicanæ,
 Papa hoc sentiens, post mediam noctem inter
 diem Mercurij & Iovis 21. Martij fugam arripuit,
 Duce Frederico illum conduci faciente,
 & Schaffusam quatuor miliaribus Germanicis à
 Civitate Constantiensi distantem pervenit.
 Ex Gestis Concilij hucusque non editis, qui-
 bus consonant cætera Acta, & monumenta istius
 temporis.

16. Magna animorum turbatio oritur Con-
 stantiæ ex discessu Papæ, & ex eius mandato,
 quod statim post suam fugam misit Constantiam
 affigi valvis Ecclesiæ, quo omnes Romanæ
 Curie Officiales, suosque familiares Schaffusa-
 sam evocabat. Unde Collegium Cardinalium
 die 22. Martij nominavit tres Cardinales
 Legatos ad Papam, ne Concilium dissolveret,
 sed Procuratores ad renunciandum Papatui
 constitueret. Legatis autem die sequenti ad
 iter se parantibus, monentur omnes Cardinales
 pro parte Regis Romanorum, & Nationum,
 ut vellent interesse Missæ S. Spiritus pro
 unione Ecclesiæ, & extirpatione schismatis.
 Postquam Missam habuit sermonem Ioannes
 Gersonius Universitatis Parisiensis Cancellarius
 in derogationem jurisdictionis Apostolicæ,
 ut fidem facit Regestum Actorum Constantiensium
 in tribus manuscriptis codicibus, & fassus
 ostenditur *Dissert. II. cap. 1. art. 2. hujus Tractatus.*

17. Occasione hujus sermonis à Ioanne Gersonio
 die 23. Martij coram Patribus habitæ orta est
 quæstio tam Schaffusæ, quam Constantiæ de
 potestate Ecclesiastica. Cum enim tres
 Cardinales Legati eodem die 23. Constantiæ
 discessissent, & unà cum illis Archiepiscopus
 Rhemenfis, Ludovicus Bavaricæ Dux, & Ni-
 colaus de Calvilla Regis Galliarum Oratores ad
 Ioannem pervenissent, ac de sero cum eodem
 locuti fuissent, Papa amaro animo conquestus
 est cum Oratoribus prædictis, quod Ioannes

Gersonius unus ex ipsorum Collegis quædam
 contra Sedis Apostolicæ autoritatem effutire
 ausus fuisset, aliosque Patres ad falsa & erronea
 contra Romanum Pontificem concludenda
 incitasset. Hæc autem querela apud Oratores
 Christianissimi Regis interposita effecit,
 quod eade re cum Cardinalibus egrint, &
 sese cum ijs conjunxerint, ac Decretis contra
 Apostolicæ Sedis autoritatem edendis obstiterint.
 Ioannes verò eodem die 23. Martij datis
 ad Uladislauum Poloniæ Regem, aliosque
 Principes litteris, conquestus est inter alia,
 quod suffragia Patrum neque libera essent, ne-
 que singulorum vota in Sessionibus audirentur,
 sed quatuor suffragia Nationum per earum
 Præsides lata, totam autoritatem Concilij
 representarent. Ex Regesto, & Manuscriptis
 Constantiensis Concilij Romæ asservatis; uti
 ex Actis Parisijs in Bibliotheca S. Victoris
 custoditis: item ex Turrecremata *lib. 2. de Ecclesiæ*
testimonium vide Dissert. 2. cap. 2.

18. Archiepiscopus Rhemenfis Constantiam
 redux, frustra offert Regi Romanorum, &
 Nationibus Procuratorium nomine Ioannis
 XXIII. Exacerbatis enim ob ipsius fugam
 Patrum animis, cuncta, quæ pro illo offerebantur,
 figmentorum instar habita sunt. Et feriâ
 tertiâ post Palmas, quæ fuit 26. Martij, cele-
 brata est ante meridiem Tertia Sessio, cui non
 interfuerunt nisi duo Cardinales, Cameracensis
 nimirum & Florentinus, reliquis omnibus aut
 Schaffusæ constitutis, aut indecorum reputan-
 tibus eidem assistere, ut fidem faciunt Acta
 Victorina Parisijs asservata. Statutum fuit in
 illa Sessione, Concilium Constantiense per
 recessum Ioannis XXIII. dissolutum non fuisse,
 sed nec dissolvi debere ante extirpationem
 schismatis, nec ad alium locum sine consensu
 Concilij transferri posse; nemini demum sine
 justa causa ante finem Concilij discedere
 licere. Quæ omnia Petrus de Alliaco Cardinalis
 Cameracensis, & Franciscus Zabarella Cardinalis
 Florentinus non aliâ ratione publicari
 permiserunt, nisi sub conditione, quod Ioannes
 XXIII. ea ratificaret. Omissam hæc de re
 à Basileensibus in compilatione Actorum
 Constantiensium protestationem habes in
 Regesto ejusdem Constantiensis Concilij, &
 in manuscripto codice Capranicensi, ex quo
 eam editit Philippus Labbeus in Appendice
 ejusdem Synodi *Tomo XI. Conciliorum.*

19. Post III. Sessionem eodem die 26. Martij
 Constantiam reversi sunt tres Cardinales
 Legati cum duobus alijs, qui de sero coram
 Rege Romanorum, & quibusdam Patribus
 agere cœperunt de autoritate Ioannis XXIII.
 qui sibi tanquam vero & indubitato Pontifici
 autoritatem dissolvendi Concilium competere
 existimabat, eaque occasione locuti sunt
 contra ipsum Concilium, scilicet, quod
 dissolutum esset propter absentiam, &
 discessum Papæ. Cum verò nonnulli
 Patres sese acriter opponerent, suscitato
 contra Cardinales clamore, Cardinales
 insalutato hospite, abierunt. Theodoricus
 Niem in *vita Ioannis XXIII. Francofurti*
anno 1620. edita.

Die Mercurij post Palmas, Cardinales &
 20. P p 2 Am.

Ambassiatore Regis Francorum volentes lenire, quæ præcedenti die pronuntiaverant, retulerunt Nationibus, & Regi in congregatione publicâ, quod Ioannem induxerant ad dandum Procuratorium, & continuandum Concilium, & non fugiendum ad loca remotiora, dummodo ipsi præstaretur securitas. Quæ parum accepta fuere Nationibus, & Regi; omnia enim tanquam ludicra & fidè pro parte Ioannis oblata credebantur. Unde multe altercationes tam ipsâ die 27. quàm 28. sequenti fuerunt inter Dominos Cardinales & Nationes, fuitque ibidem exclamatum: *His non obstantibus, fiat Sessio, fiat Sessio.* Gesta Concilij in 4. manuscriptis codicibus, & Regestum eiusdem Synodi in tribus Manuscriptis.

21. Die Veneris sancto Ioannes à Schaffusa de novo aufugit: unde turbatis contra ipsum cunctorum animis, plures ex Nationibus Germanicâ, Gallicâ, & Anglicanâ deliberarunt, in crastinum celebrare Sessionem IV. & in ea statuere primò, quod Concilium Constantiense potestatem habeat immediatè à Deo, cui etiam Papa obedire teneatur in his, quæ spectant ad fidem, extirpationem schismatis, & reformationem Ecclesiæ in Capite & in membris. secundò, quod cogi possit, si obedire contumaciter contempserit. Tertio alia complura. Quæ omnia, contradicentibus pluribus Patribus, apud Nationes conclusa sunt. Cùm autem non solùm Nationi Italianæ displicerent, sed & sacro Cardinalium Collegio ad deliberandum oblata non fuissent, noluerunt dicti Cardinales, & Ambassiatore Regis Galliæ ad Sessionem venire, nisi inter alia Capitula secundum ommitteretur, & in 1. Decreto non fieret mentio reformationis Ecclesiæ in Capite & in membris. Ex manuscriptis Gestis, & Regesto Constantiensis Concilij, Eugenio IV. in sua Apologia contra Basileenses, Turrecremata lib. 2. De Ecclesiâ cap. 99. & Roderico Calaguritano in Dialogo de autoritate Romani Pontificis; quorum testimonia vide Dissert. 2. cap. 2. huius Tract.

22. Sabbato in Vigilia Paschæ, cùm Patres jam parati essent cum Mitris & Pluvialibus ad celebrandam Sessionem IV. mediante Rege Romanorum, adhibuit quoddam moderamen in expediendis in illa Sessione, quod nimirum inter cætera Decreta ommitteretur secundum de potestate coactivâ Concilij, & in 1. Decreto nulla fieret mentio de reformatione Ecclesiæ, sicut re ipsâ observatum fuisse, testantur contra Maymbourg omnes codices manuscripti Romæ reperi, quorum Catalogum hoc tractatu reperies præter alios omnes in Bibliotheca Cæsarea Viennæ, & alios in Bibliotheca Salemitana propè Constantiam, ac in reliqua Germania, & ipsamet Gallia Lutetiæ Patrisiorum asservatos, quibus consonant Authores contemporanei, quos videre licet Dissert. 1. cap. 2. & 3. infra.

23. Cùm Cardinalis Florentinus, ad quem tanquam ultimum Cardinalem spectabat pronuntiare Decreta in Sessionibus publicis, venisset ad verba de reformatione Ecclesiæ in Capite & in membris, quæ Nationes in schedula deletere omiserant, substitit, eaq; falsa esse, & præter communem deliberationem addita asseruit. Unde

non solùm tunc omissa fuit clausula de reformatione, sed eadem Sessione IV. Cardinales monuerunt Nationes, quod suspenderet ad tempus materias illas, quæ habent magnas difficultates, & maturam exigunt deliberationem. Abbas Panormitanus in sententia finali, & Regestum Constantiensis Concilij in tribus manuscriptis codicibus.

Post IV. Sessionem Patres Constantienses non instituant de articulis, & Decretis controversis examen publicum, neque statuunt, coram Concilio ipso habendum, sed quasi de re parvi momenti ageretur, nominarunt aliquos, qui cum Cardinali Florentino desupee agerent: ubi tamen inter eos aequaliter disputatum est, Depotati quatuor Nationum die 2. Aprilis inter alia multa statuerunt, quod proximâ Sessione omnes articuli & clausulæ concordata per Nationes in ultimâ Sessione prætermittæ expediantur. Regestum Concilij in tribus manuscriptis codicibus.

Cùm Cardinales nullatenus Nationibus consentirent quoad articulos & clausulas Sessione IV. prætermittas, eaq; se invitis, Sessione V. publicandas esse perciperent, statuerunt primùm, non venire ad Sessionem, sicut & quatuor Cardinales ad eam venire noluerunt: ubi autem alij animadverterunt, omnes sine publico scandalo, & periculo dissolutionis Concilij, abesse non posse, statuerunt, ad Sessionem venire, præmissâ tamen protestatione secretâ in Camera Paramentorum Palatii Constantiensis, quod propter scandalum evidendum ad Sessionem ibant, non animo consentiendi his, quæ audiverant, in ea statui debere. Eandem protestationem fecerunt quoque Legati Regis Galliæ, qui sese quam strâillimè cum Cardinalibus conjunxerant: adeò, ut non solùm contra mentem Joannis XXIII. sed & contra sententiam totius sacri Cardinalium Collegij, & ipsorum Galliæ Legatorum publicata sint Decreta de potestate Ecclesiastica, quæ D. Maymbourg de superioritate Concilij intellecta, non solùm indubitatè autoritatis, sed instar dogmatum fidei habenda esse credebatur. Ex Regesto Constantiensis Concilij in tribus manuscriptis codicibus.

Præmissâ protestatione, ad Sessionem V. venerunt Cardinales, & inter eos Cardinalis Florentinus Canonistarum sui temporis facilè princeps, ad quem tunc spectabat Decretorum publicatio, qui rogatus, ut Decreta legeret minus illud exequi recusavit: electus itaque Pohnanienis legit Decreta per modum Constitutionum Synodaliū, quia Cardinalis Florentinus ea legere noluit. Postquam autem Decreta per modum Constitutionum recitasset, idem electus Pohnanienis legit aliâ in materia fidei contra hæreses Wicleffii, Hus, & Hieronymi de Praga. Ita Gesta Constantiensis Concilij in quatuor manuscriptis codicibus, Acta Protonotariorum in tribus manuscriptis, & alia in editis. Vide Dissert. 1. cap. 2. & Dissert. III. cap. 3.

27. Lectis Decretis tanquam prius (ante Sessionem IV.) apud Nationes deliberatis & conclusis, dicere quidem potuerunt quatuor Pohnides, quod illorum publicatio placeret majori parti Natio-

Nationum, non tamen Collegio Cardinalium. Cùm enim Cardinales post fugam Ioannis XXIII. frustra petissent pro facto Collegio suffragium à Nationum suffragijs distinctum, separarunt se à Nationibus, earumque Congregationibus interesse noluerunt. Unde factum est, quòd Nationes sine Cardinalibus deliberarint, & concluderint; sicque à III. Sessione usque ad VII. inclusivè, penè in omnibus Decretis Concilij factum est Cardinalibus, quòd tam arcto, & brevi tempore ostensa sint Decreta jam conclusa in Nationibus, ut non fuerit in eorum potestate, sufficienter deliberare, & in magnum contemptum habiti fuerint. Acta manuscripta Constantiensis Concilij in Bibliotheca Regis Christianissimi Parisijs asservata. Item Gesta ejusdem Concilij in quatuor manuscriptis codicibus Romæ reposita.

Quibus ita se habentibus, cùm præsens disquisitio se teneat in examinandis Decretis V. Constantiensis Sessionis, duo hæc expendemus. 1. An ista Decreta, consentientibus omnibus, quorum intererat, publicata sint? Cui quæstioni subiungetur conclusio, in qua videbimus, qualiter Conciliares congregationes hæc dici possint celebrari à Spiritu sancto, quando receditur à formâ Concilij per Christum præscriptâ, sicque aded locus aperitur tumultuosis concertationibus. 2. An Patres Constantienses in Sessione V. sufficienter representarint Ecclesiam, ut eorum Decretis esset ab omnibus parendum? Cui quæstioni subnectetur conclusio, in qua iterum fiet discussio quædam illius characteris, sub quo Concilia dici queant representare universam Ecclesiam.

S. II.

Referuntur argumenta Maym-
bourgi cum eorundem respon-
sionibus circa Decreta V. Ses-
sionis.

28. Emanuel à Schelstrate in sua Dissert. Antwerpensi cap. 1. art. 2. ostendit ex Rege-
sto Constantiensis Concilij, tam tumultuosè
apud Nationes Decreta prætractæ V. Sessionis
fuisse conclusa die 27. Martij, ut non solum
magna animorum concertatio inter Patres or-
ta fuerit, sed & Cardinales cum Regis Gallie
Oratoribus noluerint venire ad Sessionem IV.
die 30. Martij celebrandam, nisi sub conditio-
ne, quòd auctoritatem Pontificiam spectantia
in ea ommitterentur, prout consentientibus Na-
tionibus, ommissa fuerint. Monstravi insuper ex
Gestis Constantiensis Concilij, quòd Cardina-
les, unâ cum Regis Gallie Ambassiatoribus
iterum dissentiatem fecerint interessendi Sessioni V.
in qua Nationes sine matura deliberatione, &
novo examine Decreta prius conclusa publicare
volebant: & licet postea ad Sessionem venerint,
olensdi ex Regicito, quòd ante Sessionem il-
lam in Camera Paramentorum secretam pro-
testationem fecerint, quòd propter scandalum
evitandum ad Sessionem ibant, non animo con-
sentiendi his, quæ audierant, in ipsa statui de-
bere.

Hic igitur dicto modo, vel etiam per æ-

qualium Scriptorum testimonia à Schelstrate
comprobatis, sequentia opposuit Maym-
burgus tract. sui hist. pag. 254. quæ unâ cum oppo-
sitis responcionibus deinceps proferemus.

Argumentum Maymbourgi.

29. Hic igitur Auctor loco cit. ita argumenta-
tur. Scio equidem, quòd super decretis
illis magnæ contentiones habitæ fuerint, &
quòd Cardinales sese opposuerint. Concedo
quoque ipsi id, quòd invenit in suo Manuscrip-
to, & quòd asserit, nunquam antea notum
fuisse, & forsitan verum non est, Cardinales, &
iplos Gallie Oratores in camera paramento-
rum fecisse protestationem secretam: Quòd
propter scandalum evitandum, ad Sessionem ibant,
& non animo consentiendi his, quæ audierant, in
ipsa statui debere. Quid potest inde concludere?
Hæc ibi Auctor ille, petens subinde, num-
quamne legerim historiam de aliquo concla-
vi, vel pervolverim librum famosum Pauli
Suavis de Concilio Tridentino, in quibus re-
fertur, quòd post magnam animorum conten-
tionem omnes convenerint de certo Pontifi-
ce eligendo, vel Decreto in Sessionibus publi-
cando: sic, inquit, factum est in Constantien-
si Synodo: ponamus, fuisse magnas oppositio-
nes, contellationes, protestationes secretas, &
omne id, quòd placuerit D. Schelstrate nos ex
Manuscripto suo docere. Post hoc Cardinales,
alijque omnes, qui contestati, & secretè pro-
testati sunt, venerunt ad Sessionem V. Et sicut
Spiritus sanctus unit omnium animos in Con-
cilio, ut dici possit: Visum est Spiritui sancto, &
nobis, sic postmodum duo Decreta hujus Ses-
sionis communi sensu statuta fuerunt; prout
referunt Acta, quibus D. Schelstrate nihil ha-
bet, quòd ex Manuscriptis suis opponat. Sic
enim in Actis legitur: Quibus articulis, sive con-
stitutionibus lectis, Concilium eos, & eas unformi-
ter approbavit, & conclusit.

Responcio.

30. Emanuel Schelstrate sui præcitati tractatus
Dissert. 2. cap. 2. à pag. 94. respondet in hunc
modum. Apparet ex prætracto discursu, quòd
D. Maymbourg non solum Basileensium sen-
tentiam de confirmandâ decretorum illorum
auctoritate, sed & artem eorum in eâ contra
objectiones propugnandâ, imitari voluerit.
Quod, ut clarius constet, animo repetenda
sunt, quæ dissertatione meâ de Basileensibus
notaveram: cùm enim illi Orbi Catholico
obtrudere conarentur, quòd Decreta Con-
stantiensis Concilij summo animorum con-
sensu, nemineque penitus discrepante, publi-
cata fuerint, Eugenio IV. contrarium asseren-
ti, Gesta ejusdem Synodi hæc arte objecerunt,
ut verba pro se facientia asserrent, causâ verò
suarum minime faventia omitterent. Verba, quæ
Basileenses pro se facientia attulerunt, indica-
vi, fuisse sequentia: Licet iterum major pars Car-
dinalium faciebat difficultatem interessendi, omnes
tamen, præter infirmos, venerunt ad Sessionem, præ-
sente Rege Romanorum in Imperialibus insignijs,
Pp 3 pra-

presidente Cardinali de Vrbinis Episcopo Albanensi, & celebravit Missam de Dominica Raynaldus Archiepiscopus Rhevenensis. Verba autem cause suæ minimè faventia, quæ omiserant, ostendi, esse illa superioribus immediatè subjuncta: *Fuerunt pronuntiatæ dispositiones sequentes per electum Poznanensem, quia Cardinalis Florentinus illas noluit pronuntiare.* De quibus ultimis verbis cum sedulo inquisivissem rationem, cur à Basileensibus omissa essent, aliam non inveni, quam quia instituto suo minimè faverent: ubi enim ex verbis per ipsos citatis colligi poterat, omnes consensisse, ibi ex verbis subsequenti- bus constabat de oppositione Cardinalis Florentini, & omnium ipsi adherentium, ex quibus planè colligebatur contrarium.

31. His præmissis, videndum est, quàm manifestè D. Maymbourg vestigia Basileensium insecutus fuerit. Admittit Auctor ille verba Gestorum Constantiensium, quibus asserit, quòd, non obstantibus Patrum contraditionibus, & Cardinalium protestationibus secre- tè factis, omnes tamen ad Sessionem V. venerint: omittit verò, quæ de Cardinali Florentino, ejusque sequacium oppositione ex ipsdem gestis adjunxeram: & tunc asserit, de com- muni omnium consensu Decreta fuisse publi- cata, nihilque in manuscriptis codicibus repe- riri, quòd his Actorum verbis opponere po- terim: *Concilium ea uniformiter approbavit, & conclusit.* Manifestiàs, ut puto, Auctor ille lequi non poterat artem Basileensium in refe- rendis ijs, quæ pro se faciunt, & silentio præ- tereundis, quæ menti ipsius contradicant: nulli- bi tamen incautus, quàm hic egit, cum eun- dem errorem, quem in Basileensibus notave- ram, ipse committere voluerit. Neque mi- rari sanis possum, quòd tam asseveranter scri- pserit, me nihil habere, quòd ex manuscrip- tis codicibus opponam: cum ex illis, & æqua- lium Scriptorum testimonijs expressè ostenderim, Cardinalem Florentinum cum sequa- cibus, ac ipso imprimis Joanne XXIII. repug- nasse. Quæ ut clariùs consent, fufius com- probanda sunt.

32. Et de Joanne quidem constat ex Appendi- ce Constantiensis Concilij *tom. XI.* collectio- nis Philippi Labbei, quòd sese pro certo, & inhabitato Pontifice haberi volens, nonquam probavit eorum sententiam, qui Concilio au- thoritatem aliquam super ipsam tribuebant. Notæ sunt cedule ex parte Joannis XXIII. ini- tio Constantiensis Concilij publicatæ, in qui- bus per modam conclusionis quærebatur: *An Papa verus & Canonicus, de hæresi non infamatus, nec suspectus possit contra ea, quæ sunt sui juris, ab aliquo compelli, vel aritari: cumq. non hereticum condemnantes, heretici sint censendi?* Et respon- sum ad hoc conclusione 3. datum: *Hoc fore ma- nus ponere in Christum Dominum, neque immeritò dubitari, an ille, qui talia pijs auribus ingere- re ausus erat, bonus Catholicus censeri poterat.* Cùmque Petrus de Alliaco Cardinalis Came- racensis in casu schismatis, ut tunc erat, de Jo- anne judicari posse contenderet, fateatur in *Tractatu de autoritate Cardinalium*, se hanc ob- rem, gratè, & periculosum dicti Joannis Papa o-

diu incurrisse: quòd Joannes semper existi- mavit, se pro indubitato Pontifice haberi de- bere, proindeque à Concilio cogi non posse. Unde cum post II. Sessionem tres Nationes conclusissent, quòd ipse ad cessionem Pontifi- catûs ob schismatis extirpationem cogi posset, factum est, quòd ab ijs, qui Concilio inter- fuerunt, sese audivisse testatur Rodericus Ca- laguritanus Episcopus *Dialogo de autoritate Pontificis*, Joannem XXIII. ea de causa infeliciter fugam arripuisse.

Post fugam autem illius contigit, quòd Cardinalis Turrecremata, qui in minoribus constitutus, Concilio Constantiensi interfuit, de gravi Joannis XXIII. querelâ memorizæ prodidit. Cùm enim post fugam ejusdem Joannis Cancellarius Parisiensis unus ex Gal- liz Oratoribus sermone coram Patribus in *diminutionem jurisdictionis Apostolicæ* habuisset, idque Cardinales à sacro Collegio ad Papam Schaffusæ constitutum missi retulissent: *Do- minus Oratoribus Regis Franciæ visitantibus eum*, inquit Turrecremata, *amaro animo conquestus est Joannes, falsa quadam, & erronea adversus au- thoritatem Romani Pontificis Decreta per annulos suos post recessum ejus esse conclusa.* Ita Scriptor ille, qui occasione Decretorum querelam il- lam interpositam putavit, cum tamen occasio- ne sermonis Gerlonij interposita fuerit, ideo- que cum Collegis Gerlonij potiùs, quàm cum alijs conquestus fuerit. Neque hæc à Joannis XXIII. mente aliena, sed eadem omninò con- sone esse, firmatur ex testimonio Niehi, in *vita ejusdem Pape* referentis de Cardinalibus Schaffusâ Constantiam reversis, quòd Conci- lium ex mandato Joannis dissolvere vole- rint, & autoritatem dissolvendi eadem com- petere propugnârunt.

Verùm de Cardinalibus postea, redeamus ad Joannem, qui 24. Mensis Martij in epistola ad Poloniz Regem inter varias rationes, qui- bus fugam suam à Concilio excusat, hanc po- nit: *Quòd quorundam caeca, & inconsulta tenenti- tas usque adeò ab ipso Concilij principio ita omnia pervertere, ita omnia perturbare concupivit, ut non concordiam, sed dissensionem, non unionem, & pacem Ecclesiæ, sed schismata, & scandala querere viderentur, qui nullo antiquorum Conciliorum rita observato, non publicè, sed sparsim, & privatim de rebus Ecclesiæ Conciliabula celebrabant in contem- ptum Sedis Apostolicæ, & in vilipendium nostrum scissas, dissensionesq. adversus nos seminantes, ac non per viam sancti Spiritûs, ut decet, sed per vim & strepitum, & contumelias in rebus singulis adver- sus nos molebantur, multa machinabantur indi- gna relatu contra decus Apostolicæ Sedis, & honorem nostram.* Ita immediatè post sermonem Ger- lonij Joannes XXIII. in litteris ad Ladislaum Poloniz Regem, juxta quam formam, & ad alios Reges de Constantiensi Concilio scrip- sisse creditor.

Clariùs mentem suam exposuit in articu- lis, quos unâ cum litteris ad Ducem Bituri- gum Schaffusâ Parisios misit. Eorum unus e- rat, quòd, licet in Concilij Generalibus non debeat fieri Nationum differentia, sed omnes & singulos sententiam suam publicè aperire oportet.

oportet, ut unius instructione informetur
 abij; hoc tamen Constantiæ non fuerit per-
 missum, quinimo statutum, quamlibet Na-
 tionem unam tantummodo vocem, sive suffra-
 gium habituram, etiam si in Natione Gallica
 essent trecentæ voces notabiles, & in Italica
 totidem, quoniam erant ex duobus illis Natio-
 nibus ducenti Prælati personaliter ibi com-
 parentes; & de Anglicana essent tantum tres
 Prælati, ac cæteri Clerici novem numero. Al-
 ter verò erat, quòd, cum in Concilij Genera-
 libus secundum statuta Canonum jus suffragij
 non comeret, nisi Cardinalibus, Patriarchis,
 Archiepiscopis, & Episcopis, quorum suffragia
 requirenda sunt in Sessionibus publicis, &
 non in privatis consilijs, nihilominus quicunque
 ad eulmodi consilia fuissent admitti, nullo di-
 scrimine personarum habito, omnium suffra-
 gia, etiam Laicorum, subtrahitis Prælatorum
 suffragijs, recepta sint utiqueque etiam Præ-
 latus contradicentibus. Alius demum articu-
 lus, ut ceteros omittam, erat, quòd, licet in
 Concilij suffragia debeant esse libera, nihilomi-
 nus in alter exuterint cavillationes, & tub-
 ornationes per minas, & terrores ab Impera-
 tore procedentes.

35. Scripsit hæc omnia de prioribus Constani-
 tiensis Concilij Actis Ioannes XXIII. quæ re-
 peruntur in duobus manuscriptis codicibus
 Victorinis, ubi D. Maymbourg ea legere po-
 terit: à me autem hoc loco allata sunt, quia
 Patij in publica Invocationis Congregatio-
 ne lecta dicuntur, & non parum conferunt ad
 ministrandum, quòd Ioannes XXIII. oblit-
 ritij, quæ Constantiæ contra Sedis Apolto-
 licæ auctoritatem acta putantur, & nunquam
 à sententiâ suâ hac in re discesserit, ut in oul-
 tatione Antuerpiæ eadè indicavi. Meminit
 Ioannes disensionem, cavillationem, & con-
 tradictionum, quæ si ullibi, procul dubio
 quoad Decreta Sessionum IV. & V. locum ha-
 buerunt: Sic enim testatur in apologia sua con-
 tra Basilienses Romanæ Ecclesiæ Pontifex Eu-
 gentus IV. quòd contra Decreta de auctori-
 tate Conciliorum nonnulli reclamaverint gratia-
 res, qui strepente multitudine superatis, sicut his no-
 vissimis temporibus, quibus carnales exuberant pas-
 siones, factum esse, manifestum est, audiri nequiver-
 rum. Eadem esse et Rodericus Calaguritanus
 Episcopus in *Dialogo de auctoritate, & potestate
 Romani Pontificis*, teste nimium audivisse à
 magnæ auctoritatis viris, qui Concilio Con-
 stantiensi interfuere, quòd contra Decreta
 Sessionis V. reclamaverint complures Prælati &
 Doctores: de quibus etiam affirmat Cardinalis
 Torrecremata *lib. 2. de Eccle. cap. 99.* quòd
 plures Patres doctissimi non præstitere int-
 contentium, aut assensum suum. Quæ ultima ver-
 ba notanda sunt, quia ex Ioannis XXIII. arti-
 culis confirmationem accipiunt, ubi dicitur:
 privatis consilijs suffragia etiam Laicorum,
 subtrahitis Prælatorum suffragijs, recepta fuis-
 se, neque in Sessionibus publicis vota singu-
 lorum, sed quatuor duntaxat Nationum audi-
 ri consuevisse. Quòd ad perpetuum Cardi-
 nalium assensum probandum, quampluri-
 mum conferre, ex Actis & Gestis huculque

ineditis clariùs ostendemus, quàm ut à quò-
 quam in dubium revocari possit.

37. Refertur in manuscripto codice Biblio-
 thecæ Regis Christianissimi, quòd post recessum
 Ioannis XXIII. Romani Cardinales à Nationibus petiverint, ut iporum Col-
 legium quoad suffragia unum votum cum ipsis
 haberet in Sessionibus publicis, eorumque
 mentio fieret in litteris, & subscriptionibus
 Synodicis. Illustrissimus Apameensis Episco-
 pus Spondanus, qui hunc codicem Regium
 vidit, testatur, Cardinales repullam passos fuis-
 se, putatque, id solum intelligendum de men-
 tione ipsorum in litteris, & subscriptionibus
 Synodicis, non autem quoad suffragium in
 Sessionibus publicis. Fallitur tamen vir e-
 ruditus existimans, Cardinalem Præsidentem in
 prioribus Sessionibus pro se & collegio Car-
 dinalium per verbum *Placet* suffragium tulisse.
 Tantum enim abest, id factum fuisse in
 Sessionibus post recessum Ioannis XXIII. ut
 Geita Concilij hæctenus inedita ad Sessionem
 VII. notent, quòd Cardinalibus vix unquam
 communicata fuerint Decreta publicanda in
 Sessionibus, ut de super deliberarent. Nam
 inquirunt, penè in omnibus Decretis Concilij factum
 est, *Cardinalibus ita arcto & brevi tempore ostensa
 sunt Decreta in Nationibus, ut non fuerit in eorum
 potestate, sufficienter deliberare, imò in magnum
 contemptum habiti sunt. Plures conquesti sunt
 Cardinales de contemptu. Et finaliter petiverunt,
 quòd, cum essent in Concilio quatuor Nationes, una
 Angliæ, in qua non erant viginti Capita, de quibus
 tres solum Prælati, & Cardinales essent sexdecim,
 & alij futuri, de quibus plures magni & insignes
 Doctores propter dignitatem Collegij haberent vo-
 cem, & auctoritatem tantam, sicut Natio Anglica-
 na. Quod fuit recusatum, & dictum, quòd venirent
 ad suas Nationes. Ita quòd nullam habent auctori-
 tatem.*

38. Magni omnino faciendum est hoc Ges-
 tum indubitata fidei testimonium, quòd huc-
 que latuit Obsequium Catholicum: ex eo enim
 non solum confirmantur, quæ superiori capite
 notavimus de Decretis Sessionis V. præcipi-
 tanter, & sine matura deliberatione publica-
 tis, sed & monstratur, rationibus destitutum
 non fuisse, quòd contra Nationes de inæquali-
 tate suffragiorum scripsit Ioannes XXIII. ac
 patet, verissimum esse, quòd contra Sponda-
 num probandum suscepti, Cardinales repul-
 sam passos fuisse quoad suffragium in Sessio-
 nibus publicis. Idem confirmatur ex Actis
 Constantiensis Concilij tam editis, quàm in-
 editis, in quibus ante Sessionem XI. nullibi re-
 peritur, Cardinalem Præsidentem pro se, & sacro
 Collegio suffragium tulisse, id, quòd primum
 Sessione XI. factum fuit; quamvis non sine
 mysterio Geita Constantiensis Concilij id pri-
 mum Sessione IV. contigisse referant. Affir-
 mant enim, quòd pro unione Gregorij XII.
 admisa fuerit nova Concilij convocatio, ac de
 ea responderint quatuor Prælati pro quatuor
 Nationibus *Placet, & Cardinalis Ostiensis pro Col-
 legio Cardinalium Placet: & hoc, inquirunt, nunc
 primum responsum est ex parte Cardinalium. Quæ
 ultima verba notanda sunt, non enim e. or*

iste ad diminuendam, sed augendam potius Gestorum fidem facit, sicut latius, ubi, & quando necessitas urgebit, exponemus.

39. Hisce ex manuscriptis indubitata fidei codicibus præmissis, redeundum est ad Decreta, de quibus, sicut de ullis alijs, intelligenda sunt, quæ habent Gesta *superius* allata. De nullis enim alijs Decretis æquæ, ac de istis referunt, quod præcipitanter à Nationibus sint conclusa, & constanter à Cardinalibus eorum publicationi contradicendum fuerit. Testantur itaque, quod Cardinales noluerint ad Sessionem IV. venire, in qua Nationes ea publicare decreverant, *quia super illis non fuerant habita, nec sufficienter petita deliberationes eorum.* Additur in Regesto, quod, postquam Cardinales effecerant, ut illorum Decretorum publicatio tunc ommitteretur, Sessione IV. publicè monuerint: *Ut ommitterentur illa materia, quæ magnas habent difficultates, & maturam exigunt deliberationem.* Cumque animadvertissent, consilium suum à Nationibus negligi, & sine communi examine, ac nova deliberatione Decreta Sessione V. publicanda fore, testatur idem Regestum, quod Cardinales eodem die, quo Sessio illa habenda erat, protestationem secretè fecerint in camera Paramentorum Palatii Constantiensis: *Quod propter scandalum evitandum ad Sessionem ibant, non animo consentiendis his, quæ audierant, in ipsa statui debere.* Adjungunt Gesta Constantiensis Concilij, Decreta per ultimum Cardinalem in Sessionibus publicis pronuntiarum consuevisse, idque tunc spectasse ad Franciscum Zabarellam Cardinalem Florentinum, omnium sui temporis Canonistarum facilè principem; Decreta tamen Sessionis V. pronuntiatum fuisse per electum Poznaniensem: *Quia Cardinalis Florentinus ea noluit pronuntiare.*

40. Scribat jam D. Maymbourg, Decreta Sessionis V. consentientibus omnibus obedientiæ Joannis XXIII. Patribus, publicata fuisse, meque nihil habere, quod ex manuscriptis codicibus opponam. Dicat, omnes illos, qui unquam contradixerunt, Sessione V. in unam, eandemque convenisse sententiam, idque etiam de Cardinalibus constare ex eo, quod Concilium dicatur, Decreta post eorum publicationem approbasse. Nónne ex jam dictis manifestè constat, approbationem Actorum per quatuor Prælatos ex parte Nationum fieri consuevisse, & Præsidentem pro solis Nationibus votum tulisse? Nónne testatur codex manuscriptus Regis Christianissimi, quod post recessum Joannis XXIII. Cardinalibus negatum sit votum speciale in Sessionibus publicis? Nónne ex septem codicibus manuscriptis, Gesta & Regestum Actorum Constantiensium continentibus, manifestum sit, Cardinales noluisse sese Nationibus conjugere quoad conclusionem Decretorum Sessionis V. sed separatim egisse, & totis viribus eorum publicationi obtulisse? Nónne ex tribus manuscriptis codicibus patet, Cardinales Sessioni V. interesse noluisse, nisi præmissa protestatione secretà, quod consentire nolint ijs, quæ audierant, in ea statui debere? Nónne ex Gestis Concilij habetur,

Cardinalem Florentinum, ad quem de more spectabat, Decreta pronuntiare, disensum Cardinalium sufficienter indicasse, dum in Sessione V. à Nationibus rogatus, ea legere publicè recusavit? Nónne eadem Concilij Constantiensis Gesta perhibent, Cardinalem Præsidentem Sessione V. pro Cardinalium Collegio nullum votum tulisse, adeoque, licet quatuor Prælati juxta morem Constantiæ introductum, pro majori parte eorum, qui in quatuor Nationibus erant, per verbum *Placet* Decreta admiserint, neminem fuisse, qui pro Cardinalibus suffragium ferret? Nónne ex his omnibus clarissime constat, non solum gravissimos Patres à contraclamante multitudine in Congregationibus Nationum superatos, per se nullum votum tulisse, sed nec Cardinales per alios consensum præbuisse?

41. Quid ad hæc respondere poterit D. Maymbourg? Quæ arte perget adstruere communem Patrum circa Decreta consensum? Quo fuso errore illum posthæc promovēbit? Conabatur quondam Basileenses Orbi Catholico obtrudere Decreta Sessionis V. ac si unanimi omnium Patrum consensu statuta, nemineque penitus discrepante, publicata fuissent: sed arte uti sunt, omittendo ea Gestorum verba, ex quibus de constanti gravissimorum Patrum disensus constabat, ut ante biennium in dissertatione mea ostendi, & hoc capite contra D. Maymbourg ex manuscriptis codicibus Gallicis æquæ, ac Italicis iterum monstravi. Quibus ex quatuor manuscriptis codicibus, Gesta Constantiensis Synodi continentibus, adjungi pro coronide potest, quod Cardinalibus Decreta Sessionis V. improbantibus sese conjunxerint Oratores Regis Christianissimi, Ludovicus nimirum Dux Bavarix, Frater Reginæ Franciæ, Kaynaudus Archiepiscopus Rhemensis, cæteri que per Monachum Sandionysianum, & alios relati. Cum enim Gersonius unus ex Galliæ Oratoribus die 23. Martij sermonem in diminutionem jurisdictionis Apostolicæ habuisset, & postea Ludovicus Bavarix Dux cum Raynardo Archiepiscopo Rhemensi, & Nicolao de Calavilla ad Joannem XXIII. Schaffulam pervenisset, idem Joannes Oratoribus Regis Franciæ visitantibus cum amaro animo conquestus esset, teste Turrecrematâ, *falsa quedam & erronea adversus auctoritatem Romani Pontificis post solum discessum Constantiæ proposita fuisse.* Quæ Joannis verba tantum valuerunt apud dictos Oratores, ut Constantiam reversi sese conjunxerint Cardinalibus, & non solum difficultatem fecerint veniendi ad Sessionem IV. sed etiam ad Sessionem V. venire noluerint, ut fidem faciunt Gesta Constantiensis Concilij.

42. Nec refert, quod postea ad Sessionem V. iverint: nam eos præmissis protestationem, testatur Regestum Actorum Constantiensium; quod idem de Regis Christianissimi Oratoribus affirmat, utpote qui una cum Cardinalibus in camera Paramentorum Constantiensis Palatii fecerunt protestationem secretam, *quod propter scandalum evitandum ad Sessionem ibant, non animo consentiendis his, quæ audierant, in ea statui debere.* Præclariora autem sunt hæc

hæc verba, quàm ut illa tanquam parum ad rem facientia missa faciamus. Agunt enim de protestatione contra Decreta Sessiois V. factâ ab ipsius Regis Christianissimi Oratoribus, quorum sententiam, si contra ulla Concilio- rum, Decreta quidquam valere posse, existimetor, contra indeliberata & tumultuosa Decreta Sessiois V. Constantiensis Concilij ab unâ Obedientiâ, eaque non integrâ statuta facere, Galli inprimis fateri debent. Et hæc sufficiant de Decretis Sessiois V. ut Orbi Catholico constet, non solum sine communi deliberatione tantæ rei debitâ, sed nec ab omnibus unius Obedientiæ Patribus, quin potius reclamantibus gravioribus, & contradicentibus Regis Galliæ Oratoribus, statuta fuisse, adeoque verissimum esse, quod in Dissertatione Antuerpiæ editâ notaveram, dubiæ saltem authoritatis ex hoc capite, & à nobis & à Gallis inprimis censenda esse.

CONCLUSIO.

43) **N**on mirum est, tam tumultuosè fuisse edita illa Sessiois V. decreta Constantiensia, dum in ijs recedebatur à formâ veri Concilij per Christum præscriptâ, ex cujus jam defectu non poterat ejusmodi Congregatio in Spiritu sancto celebrata esse.

Explicatur. Ponamus, illos, qui decretis Sessiois V. intervenerant, sub hisce præten- disse, definire Concilij super Papâ non dubio solum, ac pro tempore schismatis tunc intervenientis, sed absolute super Papâ in futurum etiam certo ac indubitato superioritatem. Ex hoc ipso tamen noscerentur in tantum recessisse à Concilij Generalis, cui Spiritus sanctus assistit, formâ per Christum præscriptâ, ut congregatio ejusmodi ne quidem *dispositivè* & quasi *materialiter* dici posset Oecumenica, seu esse etiam in via tendentiâ ad Synodum *formaliter* Oecumenicam reintegrandam; prout patebit ex subsequenti probationibus.

PROBATIO I.

In qua ostenditur, quænam sit à Christo constituta forma Concilij, ut ipse unâ cum Spiritu sancto ei notetur assistere.

44) **E**tenim Christus Matthæi 28. Apostolos missurus ad docendas omnes gentes v. 20. eisdem promisit: *Et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi*: Hæc igitur assistentiæ Christi promissio noscitur esse annexa characteri Apostolico usque ad consummationem sæculi in Ecclesia permanituro. At ea Christi promissio est ipsissima illa, quâ Christus iturus ad mortem Joannis 14. v. 16. fecerat eisdem Apostolis: *Ego rogabo Patrem, & alium Paracletum dabit vobis, ut maneat vobiscum in æternum, Spiritum veritatis*. Ista igitur Spiritus sancti assistentiâ ex Christi orationis efficaciâ in

æternum persistit eatenus in Apostolis, quatenus semper est annexus characteri Apostolico. At verò iste character Apostolicus non consistit in præciso characteri Episcopali, sed in *indefinitâ* ligandi & solvendi autoritate; prout patet ex Matthæi 18. Neque verò iste Apostolicus *indefinitus* ad ligandum & solvendum potestatis character, juxta *disti cap. 18.* sacrum contextum, reperitur in aliquo Ecclesiastico Concilio, nisi sit aggregatum in nomine Christi, quod scilicet Apostolica seu Christi Vicaria autoritas præfert. Atqui sublatis Apostolis, cum solius Petri Apostolica autoritas antecesserit saltem ad Concilij Oecumenici aggregationem, reperitur in ejus Successore, evidenter notum est, non posse Oecumenicum Concilium, cui Christi ac Spiritus sancti assistentiâ sit Divinitus repromissa, ullatenus intelligi, nisi Petri, ejusve Successoris Apostolica interveniat autoritas. Quandoquidem igitur Sessiois V. Congregatio Constantiensis sibi vendicavit pro tunc autoritatem ejusmodi Apostolicam abique ullius Papæ interventu, atque adeò cum exclusione characteris Apostolici, prætendendo scilicet Concilij *cephali* super Papâ superioritatem, nequit pro tunc habuisse illam à Christo promissam sui ac Spiritus sancti assistentiâ, cum re verâ ex nullo Evangelij apice possit vel umbram adferre, ad probandum, quòd character Apostolicus, *indefinitus* ligandi & solvendi potestatem erga totum Christianum orbem præferens, conveniat Synodo, Christi Vicario soli Petri Successori proprio nomine non insignitæ. Et hinc mirum non est, tot tumultibus agitatam fuisse illam Sessioem, dum contrariam se gerebat erga characterem Apostolicum, sub quo noscitur Concilio Ecclesiastico promissus Spiritus sanctus, unâ cum Christi, ejusque Patris æterni assistentiâ.

PROBATIO II.

In qua ostenditur, illam Sessiois V. Congregationem Constantiensem in eo se posuisse statâ, ut ne quidem *materialiter* & *dispositivè* dici posset Generalis ac Oecumenica Synodus.

45) **C**onstitit ab initio hæc Synodus ex Episcopis Joannis Papæ dubij XXIII. obedientiæ additis, ad providendum Ecclesiæ de certo Capite. Sub hoc statu ipsimet characteres Episcopales in unum collati, ex *intrinsecâ* naturâ suâ faciebant Synodo potestatem super Papis dubijs, ubi ad schismatis extinctionem id opus foret, etiam deponendis, & proficiendo de unius indubitati Pontificis suffragione; uti ex *antecedentibus* constat. Quæ nihilominus Synodus intenta erat de Papis dubijs removendis per spontaneam renuntiationem, sicque erat in statu tendentiâ ad characterem Apostolicum ex Papæ certi electione sibi conjungendum, poteratque adeò tunc dici *dispositivè*, & *materialiter* Generalis, utpote habens aptitudinem ad Concilij Oecumenici *formalem* ex Papa postea eligendo characterem

raherem obtinendum. Verum ubi Joannes XXIII. Constantiam aufugerat Schaffusium, non attento, quod iterato promississet renuntiationem, ad autoritativum processum descendit, non contra istum duntaxat dubium Papam, sed, uti ex parte adversa praetenditur, etiam ad decretum Concilij super Papam quoque certum superioritatis definitivum. In quo adeo statim Synodus illa se posuit in statu contrario erga characterem Concilij qua Oecumenici formaliter constitutum.

46. Probatur istud subsumptum. Si namque Adversarij totum evolvant Evangelium, non poterunt illum assignare apicem, qui secus ac *Matthaei 18.* est traditum, statuatur Concilij Oecumenici characterem ex alio, quam Christi nomine Vicario consistentem. Neque vero dicere fas est, Apostolicam autoritatem, Christi nomen praesertentem, ac sub *indefinita* ligandi & solvendi potestate consistentem, ex illo Apostolorum, si *divisim* spectentur, transisse in aliquem Successorem, excepto unico Petro, cui claves regni caelestis cum ordine ad perpetuum Ecclesiae statum, adeoque cum jure successione sunt collatae. Quae vero *indefinita* ligandi & solvendi potestas Apostolis *collectim* sumptis, qua Ecclesiam Universalem representantibus *cit. 18. Matth.* est promissa, non scitur ex sacro contextu non aliter subsistere, nisi Concilium fuerit congregatum in nomine Christi Vicario, anteaquam se habente ad Concilium, quippe cum istud debeat per hoc convocari, opusque adeo est ad illum Apostolicam plenitudinis characterem, Synodi, qua Oecumenica, formaliter constitutum, Apostolis *collectim*, qua Ecclesiam Universalem representantibus promissum *effectivè* obtinendum, ut Concilium fuerit convocatum sub nomine Christi Vicario, extra Concilium jam prius competente Petri Successori. Quia igitur Congregatio illa Constantiensis adversus istum Petri Successoris proprium characterem se oppoluit, ei, qui est Christo *immediatus* & *proximus* Vicarius, superponendo characterem Christo *immediatorem*, indeque adeo superiorem, dum Concilij super Papam superioritatem statuit, nequit pro tunc permanisse in statu etiam *materialiter* duntaxat Generalis, ac *dispositivè* Oecumenici Concilij, quamvis postea non ad istum solummodo statum redierit, sed tandem ex accessu Martini V. ad Synodum *complete* ac *formaliter* Oecumenicam statum ex Vicario Christi caractere, illi tunc certo Papae inexistente, pervenerit.

§. III.

An Patres Constantienses in Sessione V. Ecclesiam Universalem sufficienter, aut perfecte representaverint?

47. Emanuel à Schelstrate in sua Antuerpiana Dissertationis *cap. 1. art. 1.* probaverat, Patres Constantienses Sessione V. non sufficienter representasse Universalem Ecclesiam, ut eorum decretis omnes ubique fideles parere

debuerint. Quis ergo huic probationi opposuerit Maymbourgius *tractatus sui historici pag. 256.* in praesenti, una cum dicti Schelstrate responsionibus *praef. tract. Dissert. 2. cap. 3. repolitis*, hic proferre, animus est.

Argumentum Maymbourgi.

Hic Author *loco proxime citato* sic arguit. Tertium demum argumentum, quo Emanuel Schelstrate utitur ad infirmendam autoritatem decretorum Sessionis IV. & V. consistit in eo, quod in Concilio tunc duntaxat una Obedientia Joannis XXIII. fuerit, qua Ecclesiam Universalem representare nequivit. Ut autem demonstraretur nullitas hujus argumenti, quod procul dubio omnium pessimum est, duobus verbis ipsi dicam, id, quod supponit post Bellarminum (qui infirmas illas objectiones ei commodavit) esse *falsissimum*.

Responsio.

PRaelegatus igitur Schelstrate *dict. tract. pag. 113. ac seq.* ita respondet. In pluribus errat Maymbourgius: ac *primò* quidem in eo, quod argumentum nullitatis arguere praesumpserit, quod est longe validissimum. *Secundò* falsissimum dixerit, quod est verissimum. *Tertiò* demum, objectiones mihi à Bellarmino commodatas somniavit, quas ex solis Actis & Gestis Constantiensis Concilij, ac aequalium Scriptorum testimonijs desumpseram, ut sequentia legenti constabit. *Primum* enim testimonium, cui argumentum innititur, desumpseram ex duobus Auctoribus gravissimis, qui Constantiensi Concilio interfuerunt, & tredecim prioribus Sessionibus non nisi unam Joannis XXIII. Obedientiam adfuisse notarunt. Congregationem istius Obedientiae noluerunt aliae duae pro Generali Ecclesiae conventu agnoscere, ut fidem faciunt Turretremata, & Summus Ecclesiae Pontifex Eugenius IV. quorum primus ea de re testatur his verbis: *Nullus dubitat, quod asserere, quod sola Obedientia Joannis faceret Concilium Universale Universalem Ecclesiam representans, esset temerarium ac scandalosum alijs duabus Obedientijs.* Secundus vero in *Apologia contra Basileenses* asserens: *Non dixit Obedientia Gregorij, non Benedicti, quae Christianitatis pars non modica erat, ante tempus conventionis plenarium fuisse Concilium, nec prius auctoritate quasi Synodi Generalis plenaria auctoritate suscepit.* Itaque oportuit, ipsis convenientibus, *primò* ab Obedientia Gregorij, deinde ab Obedientia Benedicti novum Concilium convocari; hinc, *universam Ecclesiam concurrente, plenaria Synodi rem & nomen accepit.* Quod ergo ante illum articulum ipsis à Patribus ibi *considentibus* actum est, *Universam Ecclesiam non debet adscribi, sed eis tantum, qui ibidem considebant, & unius tantum Obedientiae Synodum faciebant.* *Secundum* testimonium desumptum fuit ex Gestis Constantiensis Concilij hucusque inditum, ex quibus ostendi, rem novam non esse, quod Concilium Constantiense ante trium Obedientiarum unionem Universale fuisse negetur, cum in ipso Concilio coram Patribus Con-

Constantiensibus publicè dixerint Legati Regis Arragoniæ: *Quòd quidem vellent se unire Concilio, non tamen reputare, esse Generale Concilium, neque agi de rebus Concilij Generalis, donec venirent Legati Regis Castellæ.* Ita in Gestis Constantiensis Concilij ad mensem Octobris anni 1416. in quibus referuntur quoque litteræ scriptæ à Rege & Regina Castellæ ad Congregationem quatuor Nationum in Constantia. Quæ litteræ cum hac inscriptione coram Patribus Concilij lectæ fuerunt, qui nullam sibi injuriam ex omisso titulo Generalis Concilij fieri existimârunt, nihilquæ ad illud responderunt: quin potius ante Unionem duarum Obedientiarum sese universam Ecclesiam non repræsentâsse, tacitè admiserunt.

54. Ostendi namque tertio loco ex Regesto Constantiensis Concilij, Gregorium XII. cum sua Obedientia noluisse Sessione XIV. unionem inire, nisi improbatâ convocacione per Joannem XXIII. factâ, & novâ Concilij convocacione admittâ. Extant ea de re Bullæ Gregorij XII. quarum prima inscribitur, *De potestate autorizandi istud Concilium.* Secunda directâ fuit ad Carolum de Malatestis, ut convocato de novo & autorizato Concilio, suo nomine de Pontificatu cederet. Quibus omnibus adjuncti ex Sessione XXII. Actorum Constantiensium, quòd Concilium ipsum juxta concordata Narbonæ cum Obedientia Benedicti XIII. inita, non solum tertiam convocacionem admiserit, sed in litteris, quibus Patres istius Obedientiæ ad Concilium vocabant, à titulo Universalis, seu Oecumenicæ abstinerit, & Patrum Hispanorum litteras receperit, ac receptas in publica Sessione legi, Actisquæ suis inseri jussit, licet nulla Generalis Synodi mentio in ijs fieret.

55. Hæc ergo in Dissertatione mea Antuerpiensi non quidem ex Bellarmino, ut putavit D. Maymbourg, sed ex Actis Constantiensis Concilij editis & ineditis, ac æqualium Scriptorum testimonijs, quæ clariora sunt, quàm ut hic Author ea attingere, ne dum refutare ausus sit: maluit namque cuncta superius allata sub silentio prætereire, quàm ea in memoriam revocando, præjudicium aliquod opinioni suæ afferre. Quamvis autem illud palliandæ malæ ipsius causæ prodesse possit, à me nullatenus tacendum fuit, cum ex ijs clarissimè constet, Concilium Constantiense à duabus Obedientijs Gregorij XII. & Benedicti XIII. pro Universalis habitum non fuisse.

56. Ne tamen D. Maymbourg nimis harum Obedientiarum terminos restringat, memoriâ repètendum est; illas non modicam, ut cum Eugenio IV. loquar, *Christianitatis partem* constituisse; in obedientia enim Gregorij, conitat, fuisse non ignobiles Italiæ Urbes: com totâ Romaniâ, ejusquæ Principe Carolo de Malatestis; celebres insuper Episcopatus Germaniæ, Wocmatiensis nimirum, Spirentem, ac Werdensem, qui omnes cum Duce Bavaricæ, alijsquæ paruerunt Gregorio usque ad sessionem Pontificatus. In obedientia verò Benedicti XIII. pater, fuisse quatuor integra Regna, Scotiæ nimirum, Navarræ, Castellæ, & Arragonum,

quorum Reges, unâ cum celeberrimis totius Hispaniæ Ecclesijs, & Universitatibus, Concilium usque ad Sessionem XXXVII. noluerunt pro Generali agnoscere, prout in ipso Constantiensi Concilio coram Patribus, nemine eorum contradicente, non semel, sed pluries exposuerunt. His autem, si adjungas Dominum de Fuxo & Armenico, cum populis Bearnæ ipsi subiectis, Insulas Majoricarum, Sardinæ, & Corsicæ de Obedientia Benedicti; Joannem Dominicum Archiepiscopum Ragulinum cum alijs de Obedientia Gregorij: patebit profectò, eorum judicium contemnendum non esse.

Exceptio per Maymbourgum opposita.

54. Hic enim Author pag. 257. denuò objicit, omnes Cardinales duarum illarum Obedientiarum, qui sese univerant in Concilio Pisano, & duobus contentibus depositis, Alexandrum VI. in eorum locum elegerant, sub ejus Successore Joanne XXIII. Concilium Constantiense continuâsse.

Responsio.

55. Verùm dictus Schelstrate ibi à pag. 119. respondit, se nescire, cur Maymbourgus duarum Obedientiarum Cardinales objiciat pro firmânda autoritate Constantiensis Concilij, cum illos profus Decretis Sessionis IV. & V. refragatos fuisse, in Dissertatione Antuerpiensi ex Gestis Concilij ostenderim; id quod capite superiori rursus probavi. Complures enim Cardinales, quos nobis ex Obedientia Joannis XXIII. objicit, ipsi sunt, qui conclusioni Decretorum oblitterunt ante Sessionem IV. & contra eorum publicationem protestati sunt ante Sessionem V. Illi sunt, qui in camera Paramentorum, unâ cum Oratoribus Regis Franciæ, declarârunt, quòd *ad Sessionem ibant ob scandalum evitandum, non animo consentiendi his, quæ audiverant, in ea statui debere.* Illi sunt, qui Sessione V. coram Patribus ipsis recusârunt, ejus publicationi annuere. Acta enim typis edita referunt, per electum Poznaniensem pronuntiata fuisse, quia *Cardinalis Florentinus, ut Manuscripta Gestâ testantur, ea noluit pronuntiare.*

56. Quòd si pro cognoscendo sensu Cardinalium mens Cardinalis Florentini non sufficere videatur, audiendus est Petrus de Alliaco Cardinalis Cameracensis apud Gallos celeberrimus, qui non anno 1415. ut putavit Illustrissimus Apamearum Episcopus Spondanus, sed anno 1417. ante adventum Legatorum Regis Castellæ scripsit Tractatum de Ecclesiâ, & Cardinalium autoritate, & p. 1. cap. 4. aliqua dubia proposuit, quæ dicebat, apud nonnullos magnam perplexitatem inducere. Primum dubium, an quatuor Nationes in hoc sacro Concilio sic distinctæ, videlicet Italica, Gallica, Germanica, & Anglicana, excluso dicto Cardinalium Collegio, faciunt Generale Concilium, cum sint plura Concilia particularia valde inæqualiter, & impropotionaliter divisa, & ad partem deliberantia, quæ deliberatio, exclusâ de.

sa deliberatione dicti Collegij, & non facta in communi Sessione collatione votorum, videtur multis non esse censenda deliberatio Concilij Conciliariter facta. Secundum dubium, an dicta Nationes, quae sunt nova Collegia particularia, quae multis videntur contra, vel praeter consuetudinem antiquam sacrorum Conciliorum instituta, licet ex rationabili causa, & sub debitis circumstantijs ita institui poterint, habuerint à jure Divino, vel humano auctoritatem privandi Romanam Ecclesiam, & sacrum Collegium ipsam representans (quod est antiquum Collegium, & antiquo jure, & in sacris Generalibus Concilijs, & in sanctorum Patrum Decretis fundatum) privandi, inquam, jure suo, habendi scilicet vocem in sacro Concilio, & Summum Pontificem eligendi? Hæc ibi Petrus de Alliaco affirmans, ista dubia à se proposita fuisse, ut super his Concilium deliberaret, ne in futurum Acta reprobandentur; quod sanè nunquam Cardinalis Cameracensis monuisset, nisi auctoritatem Constantiensis Concilij quoad aliqua decreta in dubium revocari posse, prævidisset.

57. Neque hæc singularis opinio Petri de Alliaco, sed communis totius sacri Collegij fuit, ut occasione Decreti de non eligendo sine Concilij assensu Pontifice, sufficienter constitit: cum enim Sessione XIV. editum eâ de re fuisset Decretum, non solum Cardinales se ad illud minimè teneri, existimârunt, sed unanimi totius sacri Collegij consensu contra illud protestati sunt, ut fidem faciunt Gesta Constantiensis Concilij hæctenus inedita, quæ notant post Sessionem XXXVIII. quod Cardinales attenderint constitutionem. Ubi periculum majus. De elect. in 6. & alia jura, & etiam Decreta Concilij super electione Papæ hæc vice, per quæ Concilium decrevit electionem sendam modo, & formâ, loco, tempore, & materiâ per Concilium ordinandis, & penas terribiles imponit contrarium facientibus, suspenditque omnia jura positiva in illa materiâ. Addunt, dictos Cardinales non reputasse, illa Decreta valere propter opiniones Doctorum ita dicentium. Et licet publicè ea impugnare noluerint, ne electio futuri Pontificis impediretur; Acta tamen affirmant, eos noluisse tacite, vel expressè juri scripto renuntiare, ideoque protestationem minoribus terminis fecisse, quibus concipi poterat, eamque coram singulis Nationibus de sacri Collegij mandato prælegi fecisse.

58. Jam videre incipiet D. Maymbourg, nisi mea me fallat opinio, Cardinales, quos ex Obedientia Joannis XXIII. adduxit, suo instituto non favere, cum Decreta Sessionis XIV. ipsimet in dubium revocârint, seseque illis non teneri, publicè coram singulis Nationibus exposuerint. Clariùs autem infirmitatem Decretorum illorum videre poterit ex alia protestatione Cardinalium postea contra Regem Romanorum, & Nationem Germanicam edita, in qua non solum fatentur: Quod Clerus & populus nonnullorum Regnorum, & Provinciarum nondum solidè & clarè Concilio adhaeserant, sed, ut communiter fatebantur, expectarent senda electionis Summi Pontificis eventum, ut, si electus foret Canonicè, illi obedirent, aliàs non. Nec non etiam, quod quorundam, qui eidem Concilio adhaeserant,

propter rumores discordiarum, & quasi impressionum, quas in eodem Concilio fieri audiebant, fidem jam de eodem Concilio vacillare: ideoque scriptum, & relatum tunc fuisse à pluribus Magnatibus, & alijs Zelatoribus pacis, & unionis Ecclesiae, in Italia plurimum dubitari, ne in Urbe Romana, prætextu rumorum, & dilationis, prædictorum aliquis pro Summo Pontifice assumeretur, cui forsitan, præmissis attentis, tota Italia obediret. Hæc ferè in terminis Cardinales ante Sessionem XXXIX. ex quibus patet, quænam tunc esset plurimum fidelium de Concilio Constantiensis opinio, quænam de admittendis ejus Decretis non Cardinalium duntaxat, sed totius ferè Italiae sententia, pro qua Nationem quoque Hispanicam adducere possumus, quod illa publicè cum Cardinalibus admiserit, ad electionem Pontificis procedi posse: Non obstantibus quibusdam hujus Concilij Decretis, quibus, inquit, Nos Hispanica Natio, etiamsi aliàs valida existerent, non ligamur. Quo nihil clariùs dici à Natione Hispanica potuit, nihîl manifestius de auctoritate Constantiensis Concilij, ante trium Obedientiarum unionem, in edendis de electione Pontificis Decretis posterorum memoriæ consecrari valuit.

Statuerat Concilium Constantiense ante unionem Hispanorum, à Cardinalibus procedi non posse ad electionem Romani Pontificis, nisi de consensu Concilij, quod Decretum non solum, tanquam invalidum, Cardinales impugnarunt, sed à tota Natione Hispanica rejectum hæc ratione fuit, quod etiamsi aliàs validum existeret, se illo minimè ligari, existimaret. Hæc post Sessionem XXXVIII. Natio Hispanica in publico Instrumento, quod nomine sacri Cardinalium Collegij, & duarum aliarum Nationum in Ecclesia Constantiensis Regi Romanorum, & Nationi Germanicæ prælectum fuit, & ab ipsâ Natione Gallicana negari non poterit, utpote, quæ una ex duabus illis Nationibus fuit, & non solum hanc Hispanorum sententiam protestationi suæ inseri, sed & per Archiepiscopum suum Bituricensis publicè legi permisit. Quæ omnia hic annotare placuit, ut videat D. Maymbourg, quàm longè à vero aberret, dum Decreta Sessionis V. tanquam Concilij Generalis statuta, ab omnibus accipienda esse voluit. Si enim, fatentibus in Constantiensis Concilio Gallicanæ Ecclesiae Episcopis, Natio Hispanica non tenebatur Decreto Sessionis XIV. quia eidem non adfuerat, multò minùs tenebatur Decreto Sessionis V. Sedes Apostolica, quæ non solum ei non interfuit, sed per tres sese pro Pontificibus Romanis gerentes, ac per plures de sacro Cardinalium Collegio, Romanam Ecclesiam representante, manifestè contradixit.

Neque responsum meretur, quod D. Maymbourg de Concilij Generalibus, & signanter Tridentino, objicit, ac si eorum auctoritas in discrimen vocaretur, vacillante auctoritate Constantiensis Synodi. Non sufficit enim ad Concilium Universale, quod omnes Episcopi convocati sint, prout falsè supponit Author iste; sed requiritur, quod legiti-

timâ autoritate convocentur. De illa namque, si dubium exurgat, & variæ Catholicarum Regionum sententiæ reperiantur, quibusdam volentibus, ab illegitima autoritate Concilium convocatum esse, ideoque sese non teneri, nec velle ad illud accedere, sicut magna Italiae & Germaniæ pars cum Gregorio XII. & quatuor integra Scotiæ, & Hispaniarum Regna, multaque aliæ Regiones cum Benedicto XIII. sentiebant de Constantiensi Concilio; tunc auctoritas Concilij ex plurimorum Catholicorum absentia & contradictione infirmatur. Et hoc est, quod in Constantiensi Synodo à duabus Obedientijs non semel, sed sæpius dictum fuit, & ab ipsa Obedientia Joannis XXIII. negati non potuit, utpote quæ novam Concilij convocationem admisit, & in litteris, quibus Benedicti XIII. Obedientiam evocavit Constantiam, à Generalis Concilij titulo de communi quatuor Nationum suarum consensu abstinuit. Quod si Patres Constantienses, ipsaque Natio Gallicana morem gesserint Hispanis, Concilium ante trium Obedientiarum unionem pro particulari, & non Generali tenentibus: quid, quæso, nunc D. Maymbourg æquiparat hoc Concilium Universalibus, de quorum legitima convocatione nemo Catholicorum unquam dubitavit?

Iterata Maymbourgii instantia.

61. **A**uthor iste pag. 258. rursus instat. Si non sufficiat, convocari omnes ad Concilium, quemadmodum per Joannem XXIII. ad Synodum Constantiensem convocati fuerant Episcopi aliarum duarum Obedientiarum, tunc hæreticos objicere posse, præcipue contra Tridentinum Concilium, quod ibi neque adfuerint Episcopi Ecclesiæ Anglicanæ, neque Daniæ, neque Norvegiæ, neque Sueciæ, neque ex ea Germaniæ parte, quæ sequebatur Confessionem Augustanam: (dicere possent) non adfuisse Græciæ Antistites, non Orientis, neque Ægypti, qui omnes tempore Tridentini Concilij non magis dici poterant de Obedientia Pontificis, Concilium convocantis, quam erant tempore Constantiensi Synodi illi, qui Petrum de Luna, vel Angelum Corarium sequebantur.

Responsio.

62. **P**ræallegatus Schelstrate sui tract. pag. 128. respondet; Concilio quidem necessariam non esse præsentiam eorum, qui foris sunt, Angliæ, Græciæ, Orientis, & Ægypti Regiones in schisma, & hæresim prolapæ erant, ut illarum Episcopi æquæ, ac Germani Lutheranam hæresim sequentes, extra Ecclesiam constituti essent. Potuit itaque sine illis tota Ecclesia per Concilium Tridentinum representari, prout re ipsa representata fuit. Sed aliud erat de Constantiensi Concilio, à quo Catholici ipsi ex rationibus supra citatis aberant, quibus Concilio contradicentibus, & repugnantibus,

tota Ecclesia Constantiæ representari non poterat. Accedit, Caput defuisse Ecclesiæ, sine ejus consensu Decreta similia, qualia Sessione V. publicata feruntur, robore suo carere dicenda sunt: sicut Concilij II. canon pro Primatus honore Constantinopolitanae Ecclesiæ tribuendo, nullius roboris fuit, quia Sedes Apostolica neque per Legatos Concilio adfuit, neque per se Canonem probare voluit.

Replicatio Maymbourgii.

63. **H**ic Author pag. 260. iterum objicit, si decreta Constantiensi Concilio auctoritate sua destituantur, quia abfuerunt duæ Obedientiæ, & Pontifex non interfuit, sequerentur exinde terribilia quædam: ac primò quidem, quod condemnatio errorum Wicleffi & Hus foret invalida, quia condemnati fuerunt Sessione XV. ante unionem reliquarum Obedientiarum, & cum nondum Pontifex Concilio adesset. Secundò, quod detestabilis illa propositio Joannis Petit, quæ cuilibet vasallo permittit, & imponit occidere tyrannum, quocumque modo possit, non esset legitime condemnata hæreticos. Et demum, quod sententia condemnationis, & depositionis Joannis XXIII. quæ dudum lata fuit ante unionem duarum illarum Obedientiarum, sine ulla auctoritate facta fuisset; juxta illud Cardinalis Juliani ad Eugenium IV. *Nam si quis dixerit, Decreta illius Concilij non esse valida, necesse habet sateri, privationem olim Joannis factam vigore illorum Decretorum, non valuisse. Si illa non valent, nec etiam Papæ Martini tenuit electio, facta illo superflite. Si Martinus non fuit Papa, nec Sanctitas Vestra est, quæ per Cardinales ab ipso factus electus est.*

Responsio.

64. **P**ræfatus Schelstrate à pag. 130. responderet; primò objectionis punctum non majoris momenti esse, quam præcedentia, cum facillima sit illius solutio. Licet enim propositiones Wicleffi & Hus à Concilio nondum Universaliter condemnatae fuerint, à quatuor tamen Nationibus cum deliberatione debita, & de communi omnium Nationum ac Cardinalium consensu condemnatae sunt, quorum sententiam Martinus V. auctoritate Apostolica confirmavit, prout speciali constitutione: *Ad perpetuam rei memoriam*; quæ incipit: *In eminentis Apostolicæ dignitatis speculo*, omnibus manifestum facit; ut infra latius videbimus.

Quoad secundum de detestabili illa propositione Joannis Petit, quæ cuilibet vasallo permittit, & imponit occidere tyrannum; nescio, quâ ratione Author iste invidiam mihi creare voluerit: habet enim de propositione illa Concilium Constantiense Sessione XV. *Præhabita deliberatione maturâ, declarat, decernit, & diffinit, hujusmodi doctrinam erroneam esse in fide & in moribus, ipsamque tanquam hæreticam, scandalosam, &c. reprobat, & condemnat: declarat insuper, decernit, & diffinit, quod pertinaciter doctrinam hanc perniciosissimam asserentes sint hæretici.*

ei, & tanquam tales juxta Canonicas sanctiones puniendi. Cùm enim ex his constet, Concilium Constantiense, præhabita maturâ deliberatione, de communi omnium Patrum consensu propositionem illam tanquam erroneam in fide damnasse, ipseque D. Maymbourg fateatur, hæreticam judicatam fuisse, nonne videt, Decretum de illa tanquam in materia fidei Conciliariter factum, à Martino V. probatum fuisse, adeoque autoritate Pontificiâ confirmatum, juxta principia à me posita, plenum robur obtinere? Quod si dubitet hæc de re, legat Sessionem XLV. in qua Martinus V. professus est, se omnia & singula determinata, conclusa & decreta in materis fidei per Concilium Constantiense, Conciliariter tenere velle, ipsaque sic Conciliariter facta approbare, & ratificare, & non aliter, nec alio modo.

66. Vanæ itaque sunt terribiles sequelæ, & fomniorum inflat habendæ, utpote quæ nec menti meæ conveniunt, nec ex principijs à me positis deduci possunt, sicut nec deduci potest, quod Joannis XXIII. depositio, aut Martini V. electio in dubium revocandæ sint; prout D. Maymbourg pro tertîâ terribili sequelâ sententiæ meæ opponit. Supponit namque Author iste, me voluisse in Dissertatione Antuerpiæ edita, quod solum confirmata fuerint Synodi Constantiensis Decreta contra Joannem Wicleff, & Hus in materia fidei Conciliariter statuta, unde cap. 24. mihi objicit: *Quid erit igitur de alijs Decretis, quæ facta sunt pro extirpatione schismatis, & reformatione Ecclesiæ. . . Dicat mihi, an hæc Decreta approbata sint, nec no? Si approbata non sunt, debet juxta sua principia admitttere, quod depositio & condemnatio Joannis XXIII. sit nulla, & quicquid eam subsequutum est, subsistere nequeat. . . Si approbata sunt, dubitari non potest, quin etiam confirmata sint Decreta Sessionis IV. & V. quandoquidem præcipue pro extirpatione schismatis facta sint. En objectionem, quæ huic fallæ suppositioni innititur, quod ego dixerim, nulla alia Decreta Constantiensis Concilij confirmata fuisse, quam illa contra Joannem Hus & Wicleff edita. Ubinam ego id scripsi in Dissertatione mea Antuerpiensi? Quibus verbis id asserui? Legat D. Maymbourg, & pervolvat dissertationem meam Antuerpiæ editam, & inveniet, me quidem admisisse, quod Martinus V. Sessione XLV. ex Decretis in illa materia fidei Constantiæ editis solum illa autoritate Apostolicâ confirmavit, quæ Conciliariter facta erant: non verò negasse, omnia alia Decreta confirmatione caruisse. Licet enim vi confirmationis explicitæ, quam Martinus V. Sessione XLV. fecit, solum confirmata sint Decreta, quæ in materia fidei Conciliariter statuta fuerant, aliunde tamen constare potest de speciali approbatione, vel acceptatione aliorum Decretorum Constantiensium, sicut specialiter constat de tribus Decretis, de quibus ex libro primo de diversis formis anno primo Pontificatus Martini notatum est in manuscripto codice 6951. Bibliothecæ Vaticanæ. Ad perpetuam rememorationem. Confirmat quadam Decreta Concilij Constantiensis, videlicet primum circa honores, loca,*

prærogativas & excellentias ab antiquo debita, & consuetæ singulis Regibus, & Principibus Orthodoxis, ac eorum Ambassiatoribus, & Nuntijs tam in præsentia Summi Pontificis, quam alibi, &c. Secundum circa annulationem & cassationem privationum & penarum à certa die per Benedictum XIII. in sua Obedientia nuncupatum, factarum, promulgatarum, fulminataram, &c. ex quacunque causa contra quascunque personas, &c. provisionum, promotionum & translationum Ecclesiarum, &c. & generalium omnium concessionum, beneficiorum, dignitatum, &c. gratiarum, dispensationum, matrimoniorum, beneficiorum, &c. Tertium circa representandas & habendas voces Prælatorum, & aliorum absentium in Concilio per Reges Arragonum, Legionis, Castellæ, Navarræ, Portugalliæ, coring Ambassiatores, & Nuntios computandos in Natione Hispanica, &c. juxta capitula Narbonæ concordatæ, &c. Datum Gebennis IV. Kal. Julij anno primo.

Sunt itaque Constitutiones quædam Constantiensis Synodi, quas Martinus V. post illius finem specialiter confirmavit. Sunt & aliæ, quas, durante Concilio, particulari Bullâ probavit, ut cuicque Concilij Acta pervolverti constabit. Sunt demum & aliæ, quæ tres Obedientiæ, & Martinus V. ac tota Ecclesia ipsomet facto acceptarunt, sicut Joannis XXIII. depositionem, quæ locum habere potuit, quamvis Decreta Sessionis IV. & V. in sensu Basileensium intellecta, robore caruerint. Ad hoc enim, ut depositio Joannis subsistat, non requiritur, quod Concilium supra unicum & indubitatum Pontificem auctoritatem habeat, sed sufficit, quod tempore schismatis vigeat, quo tres simul de Papatu contendeant, de quibus, ut nunc communiter admittitur, Concilium sententiam ferre poterat.

Quamvis autem ad deponendum Joannem XXIII. supradicta autoritas Concilio sufficiat, ita ut Martini electio ex hoc capite in dubium revocari nequeat, tamen ipsius etiam Joannis XXIII. consensus accessit, ut testatur Leonardus Aretinus in Commentario rerum sua tempore in Italia gestarum, bis de Pontificatu cessit, semel Cellæ, antequam deponeretur, & semel Florentiæ, postquam depositus, & in ejus locum Martinus V. electus fuerat. Quod enim D. Maymbourg ex Aretino objicit, Joannem ultimâ vice de Pontificatu cessisse, quia cognoverat, se aliàs jussu Martini Mantuæ perpetuo carcere includendum, ex verbis ipsius Aretini refutari potest, qui expressè testatur, Joannem eo Martini consilio cognito, antequam Mantuam veniret, aufugisse, & in Ligures abiisse. Et ibi cùm esset liber, & suavis, sive consentiâ ductus, sive quod desperabat, aliquid efficere posse, sponte suâ Florentiam venit: & sese pedibus Martini subiciens, eum, ut Pontificem verum, & unicum recognovit. In adventu ejus tota Civitas obryiam profusa multis lacrymis, & meredibili commiseratione respexit hominem tanta dignitatis fastigio in tantas calamitates prolapsam. Ipse quoque miserabili propè habitu incedebat. His omnibus commiseratio populi augebatur. Susceptus à Martino tandem intercessionem Civitatis, primus

Cardi-

PROBATIO I.

Cardinalis efficitur, nec annum integrum superstes
vita migravit.

69. Hæc ibi Aretinus, ex quibus D. Maym-
bourg discere potuit, Joannem non metu
perpetui carceris, quando à militibus Mantua-
m ducebatur, sed cum manibus militum elap-
sus erat, & in Liguribus liber, ac sui juris exi-
stebat, nihilque sibi timere debebat, sponte
sua Florentiam venisse, pedibusque Martini
sele subiciendo, eum ut verum & unicum
Pontificem agnovisse. Quod idem Aretinus
Martino V. de Civitate Florentina conque-
renti his verbis sese dixisse, testatur: *Ioannes
Pontifex, de cuius depositione propter vim adhibi-
tam multi dubitabant, & scrupulus quidam relin-
quebatur in mentibus, securitate atque fiducia huius
loco Florentiam venit, tibi se sponte sua subiecit,
ac Dominum, & Pontificem verissimum recognovit,
quo facto omnis est penitus scrupulus, ambiguitasque
sublata, neque enim de illa vi adhibita sollicitus esse
quisquam potest, cum ipsius voluntaria in loco sibi
tutissimo sit conspecta subiectio.* Quæ Aretini
verba ad eò Martini placuere, ut Florentinæ
Civitatis pro hac etiam cessione *ibidem* factâ,
se plurimum obstringi, confessus sit. Unde
manifestum fit, si quis scrupulus de legitimâ
electione Martini superesset in nonnullorum
animis, hunc sublatum fuisse per spontaneam
Joannis renuntiationem, quamvis re verâ hæc
renuntiatione Martini electio minimè indi-
guerit, utpote quæ legitime à tribus Obedi-
entis facta, & consensu totius Orbis Catholici
confirmata fuit. Quæ omnia de Decretis
Sessionis V. dici non posse, & hæc Dissertatio-
ne ostendimus, & sequenti adhuc pluribus de-
monstrabimus.

CONCLUSIO.

70. PRO statu V. præsertim Sessionis ultra
schismatis statum sese protenden-
tis, ad decernendam Concilij super Papâ
etiam certo superioritatem, non potuit
in Synodo Constantiensi Ecclesia Uni-
versalis sufficienter ac perfectè repræ-
sentata fuisse.

Explicatur. Ecclesia namque quoad sta-
tum suum hierarchicum complete non subsistit
ex corpore *acephalo*, sed *substantialiter* impor-
tat tum Caput, Oecumenicâ Apostolicâ autho-
ritate præpollens, tum Corpus hierarchicum,
ex Præsulibus Ecclesiasticis in Pastoralis soli-
tudinis partem vocatis coalescens. Dum
ergo neque Caput Ecclesiæ, neque integrum
Corpus illud hierarchicum intererat Concilio
Constantiensi, non potest istud sufficienter re-
præsentasse Universam Ecclesiam; uti pa-
tet tum ex *antecedentibus*, tum ex
subsequentibus magis eluci-
dabitur.

Quâ ostenditur, ne *materiale* quidem
generalitatem pro statu V. Sessionis habuisse
locum in Concilio Constantiensi, quod provin-
de hæud fuisse sufficienter repræsentativum
Ecclesiæ Universalis, etiam quoad *ace-
phalum* illius Corpus hie-
rarchicum.

71. CUM Christus *Matthæi* 18. disertis verbis sit
contestatus, *se in medio eorum fore, ubi duo,
vel tres in nomine suo congregati fuerint;* clarè
hinc evincitur, Concilij Oecumenici genera-
litate constare posse ex paucioribus etiam
Præsulibus Ecclesiasticis, modo illi congrega-
ti fuerint in nomine Christi ad totum Christiani-
num orbem se protendente, in vi indictionis
per autoritatem Apostolicam convocant
cunctos Christianæ Ecclesiæ Antistes, licet
pauciores ex his postea compareant. At ne-
que ista convocatio, neque aggregatio Præ-
sulum Ecclesiasticorum pro Synodo Constansi-
ensi prætendi potest esse facta sub certo Chri-
sti Vicario caractere, qui eo ipso, quod in-
certus sit, nequit Ecclesiam certificare de sta-
tu Oecumenici Concilij, nec ad eò in facie Ec-
clesiæ haberi potest talis Synodus quæ Gene-
ralis, nisi *dispositivè* fortassis & *materialiter*, non
aliter tamen, quam sub respectu ad indubita-
tum Christi Vicarium characterem, soli Papæ
certo, secundum prudentialis credibilitatis e-
videntiam, inexistere possibilem.

72. Esti verò ipsorum etiam Præsulum chara-
cteres Episcopales in unam Synodum Constansiensem collati, ex suo *transcendentali* ad
Ecclesiæ regimen ordine, atque ad eò ex sua
connatâ ad certum Ecclesiæ Caput providen-
dum, habitudine & ordinatione *intrinsecâ*, jam
fundarint *materiale* quandam Concilij genera-
litate, sub statu tendentiæ ad certum Papæ
characterem obtinendum positæ, hæc ipsa ta-
men generalitas *materialis* pro eo etiam statu,
quo Synodus Constantiensis supra Papam cer-
tum contendebat se efferre, necdum com-
plectebatur Episcopos ac Præsules *Benedicti*
XIII. & *Gregorij* XII. obedientiam professos.
Quæ integritas *materialis* in Concilio Constansi-
ensi V. præcipue Sessione tantò magis de-
crescebat, quòd ex ipsa etiam Joannis XXIII.
Obedientia quàmplures Patres in contrarium
protestati fuerint, imò dum congregatio ejus-
modi à caractere Concilij Oecumenici *forma-
liter* constitutivo, Vicario scilicet Christi no-
mine se alienum ostendebat, ex tunc prorsus
deficiebat *Conventus* illius ordo & habitudo
ad characterem Christi Vicarium, siquidem
iste per essentiam suam non admittat autori-
tatem Christo immediatiorem, atque ad eò se
majorem, sicque ad eò sanctâ Concilij super
Papam autoritate, jam abiciebatur ille Vi-
carius Christi character. Unde quando Ses-
sionis illius V. Congregatio neque reliqua-
rum duarum Obedientiarum Patres, neque
plures ex Joannis XXIII. Obedientiâ Præsules,
utpote in contrarium protestantes, com-
plexa est, sed in super desijt esse in tendentiâ ad
sua

sui complementum formale & substantivum, ex immediato Christi Vicario caractere, solius Papæ proprio sibi adscribendum, omnino consequens est, tunc ne quoad *materialem* quidem hierarchici Corporis generalitatem fuisse illam Synodum Ecclesiæ Universæ sufficienter repræsentativam.

PROBATIO II.

Quâ ostenditur pro illo statu, longè magis defuisse Concilio *formalem* generalitatem, atque adeò vim Ecclesiæ Universalis sufficienter & completè repræsentativam.

73. Concilium Oecumenicum venire nomine Ecclesiæ, dicere debent illi universi, qui asseverant, ipsi appropriari posse illud *Matthæi 18. Dic Ecclesiæ. Et; Qui Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & publicanus.* Num verò sub isto Ecclesiæ vocabulo in hoc sacri Evangelij textu dicere fas est, intelligi Corpus Ecclesiæ hierarchicum *acephalicè* sumptum, an verò quâ Capiti suo Summo Pontifici unitum? Certè Ecclesiam illam, quam quis non audierit, esse à Christo condecoratam *indefinitè* ligandi & solvendi Apostolicâ autoritate, constat ex sacro Evangelico contextu. Constat insuper ex hoc, Ecclesiam illam eâ polere præminentiam, ut, si Duo inibi aggregati consenserint, super quacunquere, quam petierint, ipsis fore impertendam à Patre Cælesti. Constat præterea ex eisdem Evangelij contextu, istos Duos esse, tum qui congregantur in nomine Christi, tum consequenter illum, qui præfert hunc Christi Vicarium characterem. Nequit ergo illa in Concilio Oecumenico *repræsentativè* consistens Ecclesiæ sufficienter ac integraliter subsistere, nisi illi Duo, nempe Corpus Ecclesiæ hierarchicum nomine Christi aggregatum, & Caput Vicarium Christi characterem præferens, conjungantur in Generali Concilio. Quia igitur in Concilio Constantiensi pro statu præsertim V. Sessionis erat defectus tum ex parte Corporis hierarchici, tum ex parte Capitis, imò quia hujus autoritas suprema, quâ Christi Vicarium nomen *immediatè* præferens, tollebatur è medio, consequens est, Concilium Constantiense pro illo statu non fuisse Ecclesiæ Universalis sufficienter repræsentativum, ita ut in ejus medio Christus unâ cum Patre suo Eterno, ac Spiritu sancto adlituisse dici potuerit.

§. IV.

Corollarium.

74. EX dictis facillè patet, quàm ruinoso nitatur fundamento articulus *secundus* Cleri Gallicani, Sessionis IV. & V. decretis Constantiensis Synodi innitens. Ad cujus illationis nostræ majorem elucidationem videre hic placeat, an verum sit, quod Maymburgus pag. 223. præterdit, nullam unquam questionem esse melius examinatam, quàm illam de autho-

ritate Conciliorum discussam Constantiæ, cum enim & post sermonem Gersonis in Congregationibus Nationum, juxta ordinem à Concilio statutum, esset examinata, exinde relatum de ea fuisse in Sessione IV.

Verùm Emanuel a Schelstrate *dicti tract. sui Dissert. 2. cap. 1. art. 2.* reponit, ea verba non solum cum anterioribus pugnare, sed etiam Actis Constantiensis Concilij contradicere. Etenim hic ipse Author lib. 5. de schismate Occidentali anno 1415. tradidit, solum post sermonem Ioannis Gersonis de questione illa Constantiæ agi cœpisse. Cum enim narrasset de Ioanne XXIII. quod 21. Martij fugam arripisset, & Ioannes Gersonius post biduum sermonem habuisset coram Patribus Concilij de autoritate Ecclesiæ supra Pontificem: *En, inquit, occasionem, quæ tunc peperit celebrem illam questionem, quæ nunquam antea agitata erat in Ecclesiâ;* An nimirum Concilium sit supra Papam, aut Papa supra Concilium? Sicut enim sermo Cancellarij Parisiensis magnum rumorem excitaverat tam Constantiæ, quam Scaffusæ, ubi plures Cardinales, & alij Concilij Patres ad Papam pervenerant, non omiserunt eâ de re disputare cum magno fervore immediatè post Sessionem III. quæ cœpit die 25. Martij, & die sequenti continuata fuit. Hæc ibi D. Maymbourg, citans in margine Acta Constantiensis Concilij, & Authores contemporaneos, ut eorum testimonio probaret, questionem de superioritate Concilij ex sermone Gersonis ortum Constantiæ & Scaffusæ duxisse: unde Author ille nullatenus sibi constat, dum *in tractatu historico* scripsit, ante eundem sermonem à Nationibus quaestionem illam agitatam fuisse.

Neque minùs dissonat Actis Concilij, in quibus refertur, quòd post fugam Ioannis XXIII. tres Cardinales deputati fuerint, ut ad Papam Scaffusæ commorantem accederent, & ad Procuratorium super cessione Pontificatus constituendum, Concilium quæ continuandum inducerent: quod quæ 23. Martij dicti tres Legati Cardinales, dum ex mandato sacri Collegij ad iter se parabant, summâ animorum admiratione experierint novum de audienda Missa sancti Spiritus pro unione & extripatione schismatis. Propter quod, inquit Regestum, Cardinales valde admirati sunt, timentes, ne Concilium aliquid furiosè attentaret contra Dominum nostrum Papam, propter quod deliberaverunt, Missa non interesse. Infrà tamen Missam, accessit Dominus Rege Romanorum, in quadam Capella Ecclesiæ Constantiensis secum locuti sunt. Finita itaque Missa celebrata per D. Patriarcham Antiochenum, recitata quæ sermone per quendam Doctorem de Universitate Parisiensi, in confirmationem Concilij, & derogationem jurisdictionis Apostolicæ, nullòque alio actu ibidem facta, prædicti tres Cardinales Legati iter arripuerunt versus Dominum nostrum Papam.

Docteur Parisiensis, cujus hæc, tacito nomine, meminit Regestum, est Ioannes Gersonius, qui modum, quo sermonem hunc composuerat, his verbis indicavit: *Iussit, inquit de Universitate Parisiensi, hesternò Vespere per Ambassadors, & Nuntios suos hic præfentes, quatenus hoc matutino tempore essem habiturus orationem nomine*

nomine suo pro veritatis elucidatione circa ea, quæ per hoc sacrum Concilium agenda videntur occurrere. Nullus, opinor, mirabitur, si ad hanc iussionem ego fragilitatis meæ conficius, & temporis arctatione pressus expavi. Ita ipse Gerfonius de sermone suo unicâ nocte composito, quo Constantiæ coram Patribus publicè agere cœpit pro confirmandâ superioritate Concilij, idque ad eodè inconsultè, ut Regestum significet, eum in delegacionem jurisdictionis Apostolicæ sermone habuisse, post quem tamen, teste eodem Regesto, contra auctoritatem Pontificiam nihil aliud in Concilio actum, nihil omninò à Nationibus deliberatum, nihil planè à Patribus decilum fuit.

76. Prima, quam D. Maymbourg in *trakt. de schismate Occidentali* superioritatis mentionem reperit. est illa apud Nienum in *vita Ioannis XIII.* quæ post reditum trium Cardinalium coram Rege Romanorum, & quibusdam Patribus privatim facta est die 26. Martij: *Redierunt huc, inquit Niemus, scilicet ad Constantiam de Sessibus quatuor Cardinales, & illâ die fuit congregatio illorum, qui erant de Concilio, & inter fuit Rex, & ad illum accesserunt sex Cardinales, & amplè multum locuti fuerunt contra ipsam Concilium, scilicet quòd dissolutum esset propter absentiam, & recessum dicti Balthasari. Et eis responsum fuit acriter per plures de ipso Concilio, viros magnæ auctoritatis & scientificos, scilicet quòd Papa non esset supra Concilium, sed esset sub Concilio. Facta illinc contentio magna hinc inde.* Ultima hæc Niemi verba repetit D. Maymbourg in *trakt. Historico cap. 21. pag. 222.* & loco acriter malè legitur *acriter*. Quòd enim acriter legendum sit, non solum testantur Spondanus, & Odoricus Raynaldus ad hunc annum, sed ex ipso Niemo patet, qui nihil nisi cum acerbitate & contentione hinc inde dictum fuisse, notat, adijungens, quòd *subscitato majori clamore contra Cardinales in Congregatione præfata, ipsi, insalutato hospite, abierunt.*

77. Nolim hîc inquirere, an quæstio, cujus meminit Niemus, versaretur circa auctoritatem Concilij supra indubitatum Pontificem, an potius circa auctoritatem Ioannis XXI. dissolventis Concilium: quanvis enim supponamus, de auctoritate Concilij supra indubitatum Pontificem actum fuisse, ut voluit D. Maymbourg, inde tamen nihil consequetur pro matura deliberatione, cum ex verbis ipsius Niemi deducatur, nihil deliberatè, sed contentiosè potius, & cum clamore strepitantium in privato illo congressu assertum fuisse. Eodem modo dicendum est de contentione super Decretis die 27. Martij habitâ. Cum enim Cardinales, & Regis Galliæ Legati illo die coram Nationibus publicè referre debent, quæ conque Ioannes XXI. pro cessione Pontificatus, & continuatione Concilij offerebat, *Hæc omnia, inquit Regestum, tanquam ludicia, & sicut pro parte Domini nostri Papæ oblata per Regem Romanorum, & alios ibidem astantes reputata fuerunt, fuitque ibidem unanimiter vociferatum: his non obstantibus, fiat Sessio, fiat Sessio.* Post hanc enim vociferacionem, concitatis contra Ioannem Papam Patrum animis, à tribus Nationibus conclusa sunt Decreta de auctoritate Conciliorum superioris

allata, idque tam præcipitanter & inconsultè, ut Cardinales, qui nihil sciebant de agendis in Sessione, unâ cum Ambassiatoribus Regis Franciæ, ad eam venire recularint, & re ipsâ nunquam venissent, nisi obtinuissent, mediante Rege Romanorum, quòd *primum Decretum sine mentione reformationis Ecclesiæ publicaretur; secundum verò de auctoritate coactivâ Conciliorum omninò omitteretur, ut ex manuscriptis indubitata fidei codicibus dissertatione præcedenti probavimus.*

Notandum verò ex ipsdem Manuscriptis, quòd Cardinales ideo Sessioni IV. ininteresse noluerint, quia super illis diffinitionibus non fuerant habitæ, nec sufficienter petita deliberationes eorum. Ex quibus verbis aperte constat, quòd, licet ante Sessionem IV. apud Nationes actum fuisset de superioritate Concilij, non tamen sufficienter & plenè: quam ob rem semper addidi, non fuisse cum matura, sufficienti, & debitâ deliberatione discussa ea Decreta, ut ipsi Cardinales verbis *suprà citatis* attestantur. Neque vide e possum, ex quibus monumentis D. Maymbourg supponens, Decretum Sessionis IV. ad superioritatem Concilij spectare, tam asseveranter tradiderit, quæstionem illâ de re ante Sessionem IV. debitè examinatum fuisse. Non solum enim constat ex Gestis Constantiensis Concilij, paulò ante Sessionem IV. convenisse inter Cardinales & Deputatos Nationum, quòd in illa nulla mentio fieret de alio, quàm Constantiensis Concilio tempore schismatis celebrato, sed ex Regesto Actorum Constantiensium hætenus inedito etiam clarissimè patet, quòd à Cardinalibus Sessione IV. monita sint Nationes: *Vt suspenderent ad tempus materias, quæ habent magnas difficultates, & maturam exigunt deliberationem.*

Auro contra æstimanda est prudentissima illa Cardinalium admonitio, quæ Decreta majori deliberatione indignis, testantur. Si enim conclusio Nationum de Decretis facta fuerit ante Sessionem IV. & in ipsa Sessione IV. sacrum Cardinalium Collegium publicè Nationes monuerit, materiam illis contentam *habere magnas difficultates, & maturam exigere deliberationem*, dubium esse non potest, quin sine debita deliberatione, & cum insufficienti examine factum putaverit, quidquid circa illa ante Sessionem IV. à Nationibus actum fuit. Nec est, quòd quisquam contra hoc gravissimum testimonium opponat cum D. Maymbourg, id à Bellarmino ante centum annos excogitatum fuisse, non enim agimus hîc de sententia unius Cardinalis Bellarmini, qui constare, dixit, quòd Decretum Constantiense de auctoritate Conciliorum sine examine factum fuerit, sed agimus de integro Cardinalium Collegio, quòd Concilio Constantiensis interfuit, & non solum ante Sessionem IV. Decreta ob defectum sufficientis deliberationis constanter rejecta, sed in ipsa quoque Sessione Nationes publicè admonuit, quòd pluribus difficultatibus obnoxia essent, & maturiori deliberatione indigerent.

Memoriâ repetebant Romanæ Ecclesiæ Prin-

R r

Prin-

Principes, quid antiquitus fieri consueverat, quando in aliquo Concilio de re majoris momenti, & varijs difficultatibus obnoxia, statuendum erat. Sciebant, quam magno examine, ut cætera omitam, de cultu imaginum in Synodo Nicæna Generali VII. actum fuerat. Extant etiamnum Gesta istius Concilij, ex quibus manifestum fit, istius Synodi Patres, habito inter se communi consilio non semel, sed sæpius, Ecclesie traditionem de illo consuluisse. Unde in Actis etiamnum reperiuntur centena antiquorum de cultu Imaginum testimonia, quæ omnia coram Patribus in Sessionibus publicis recitata fuerunt, antequam res illa contra Iconoclastas decisa, & Decreto Synodico firmata fuit. Et hoc est, quod Cardinales à Nationibus in statuendis de autoritate Conciliorum Decretis omisum fuisse Sessione IV. admonere potuerunt, cum in re tanti momenti, ut in cæteris omnibus fieri semper consueverat, expendenda fuissent antiquorum Patrum scripta, Summorum Pontificum Decreta, & Conciliorum Generalium monumenta, ex quibus de traditione circa autoritatem Pontificiam constare debebat.

83. Ex his enim patuisset, quam autoritatem veneranda Antiquitas Sedi Apostolicæ competere, tradiderat, quam jurisdictionem ipsius Pontifices, tanquam ovilis Domini Pastores, exercuerant in Ecclesiâ, & quantâ cum veneratione de supremâ Petri, ejusque Successorum potestate Concilia ipsa egerant. Constitisset, quod Concilium Chalcedonenſe IV. omnium Oecumenicorum Conciliorum numeri osissimum, in epistola Synodica Leonem I. Summitatis titulo nominârit, eaque Canonem suum XXVIII. de tribuendo Sedi Constantinopolitanae secundo honoris loco ad Leonem I. ut ejus autoritate confirmaretur, miserit, & quia iudicio ipsius firmatus non fuit, robore suo caruerit. Innotuisset, Cælestinum suis Legatis ad Concilium Ephesinum Generale III. proficiscentibus in mandatis dedisse, quod ipſius nomine in Concilio iudicare, non verò à Concilio iudicari deberent, quod his verbis legitur in Cælestini Commonitorio: *Autoritatem Sedis Apostolicæ custodire debere; siquidem & instructiones, quæ vobis traditæ sunt, hoc loquantur, ut interesse Conuentus debeatis: ad disputationem si fuerit ventum, vos de earum sententijs iudicare debeatis, non subire examen.* Constitisset, juxta hæc mandata coram Patribus Concilij Philippum Cælestini Legatum cum Collegis sententiâ tulisse in Nestorium, asserendo: *Quod nulli dubium sit, sed potius sæculis omnibus notum, sanctum Petrum Apostolorum Principem & Caput, fideique columnam, & Ecclesie Catholicæ fundamentum, à Domino nostro Iesu Christo claves Regni cælestis accepisse, & non solum in suis Successoribus vivere, sed & iudicium exercere.* Quod iudicium etiam de Actis Synodalibus intelligendum esse, demonstrat Gelasius I. scribens in tomo de anathematis vinculo, hoc robur obtinuisse, quod in Synodo firmavit Sedis Apostolicæ autoritas, quod refutavit, firmitatem habere non potuisse.

84. Et hæc procul dubio, ac centena alia An-

tiqorum testimonia consuli voluerunt Cardinales Sessione IV. antequam de re tanti momenti quidquam statueretur, indicantes, nullum debitum examen à Nationibus de autoritate Pontificum institutum, nullam maturam deliberationem ante Decretorum conclusionem habitam fuisse. Quæ cum ex Actis ipsius Constantiensis Concilij clariùs constent, quam ut à quoquam negare possint; undenam D. Maymbourg probabit, quod nulla unquam quæstio meliùs examinata fuerit, quam illa de autoritate Conciliorum Generalium in Constantiensi fuit? Tantum sanè abest, quod illud monstrare possit ex Actis, ut Gesta Constantiensis Concilij hætenus inedita habeant, quod post illam Sessionem fuit per Cardinalem Florentinum super hoc cum aliquibus Deputatis aliquatiter disputatum: ubi notandum est, ideo dici, post Sessionem IV. aliquatiter disputatum fuisse, ut indicetur, non sufficienter. Refertur quoque, per Cardinalem Florentinum, & quosdam deputatos, aliqualem istam disputationem factâ, ut innuat, neque à Nationibus, neque coram omnibus Concilij Patribus communi consilio eâ de re actum fuisse. Pro quâ re facit quoque Regestum Constantiensis Concilij, in quo habetur, solos Deputatos post aliqualem illam disputationem statuisse: quod in proxima Sessione omnes articuli & clausule concordatæ per Nationes in ultima Sessione prætermissa expedirentur. Ubi & notanda sunt illa verba: *clausule concordatæ per Nationes in ultima Sessione prætermisse.* Ex illis enim rursus colligitur, Deputatos conclusioni die 27. Martij sine maturâ deliberatione factâ inhæsisse, sicque sine novâ Nationum deliberatione, sine novo Concilij examine Sessione V. Decreta publicata fuisse. Confirmant id Acta manuscripta Constantiensis Concilij à quatuor ejus Protonotarijs collecta, & in tribus codicibus, quos videre licuit, servata, dum referunt, publicata fuisse Decreta, tanquam priùs conclusa, & deliberata. Quæ verba ex manuscripto codice Coloniensi edidit primùm Petrus Crabbe, & posteriores Conciliorum collectores retinuerunt. Quod ideo annotare placuit, ut certò constet, Decreta, de quacunque autoritate Conciliorum Generalium apud Patres Constantienses controversâ intelligantur, Sessione V. sine novâ deliberatione publicata fuisse, cum enim expressè dicantur priùs conclusa, & deliberata, innuitur profectò, Concilium inhæsisse priori conclusioni, quam Nationes die 27. Martij cum minus sufficienti deliberatione proserant, & cui Cardinales non solum ante, sed etiam post

Sessionem IV. contradixerant, nolentes Decretorum publicationi in ipsa Sessione V. faciendæ consentire.

